

AMALRIKO MİSLĖ

SAUGUMO INFILTRUOTA LITERATŪRA

Pereitais metais Vakarų pasiekė iki šiol negirdėto sovietų rašytojo Andrėjaus Aleksejevičo Amalrik apibraižą, užvardintą klausimu: "Ar Sovietų Sąjunga gali pergventi 1984 metus?". Amalrikas duoda aiškų atsakymą: Ne!

Jis samprotuoja, kad Maskva dėl įvairiausių sumetimų nedrįs preventyviniais samprotavimais atominėm bombom sunaikinti Kiniją, kas apie 1980 metus prives prie labai ilgo ir aliančio partizaninio karo tarp Sovietijos ir Kinijos, kuris labai nusilpnins sovietų imperiją ir paragins satelitus reikalauti daugiau laisvės. Maža to, bruždėjimai prasidės ir pačioje Rusijoje. Labai galimas daktas, kad ne tik pavergtosios tautos -- pranašauja Amalrikas -- atgaus laisvę, bet ir sumažėjusi europinė Rusija prašysis priimama į kokią nors Europos sąjungą, panašią į britų Commonwealthą ar Bend-

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

rają Rinką. Kelias į tai gali būti taikingas ar labai skausmingas. Tai priklausys nuo pačio Sovietijos režimo ir kitų valstybių, ypač JAV laikysenos. Tačiau pats autorius yra linkęs daugiau į pesimizmą. Vienoje vietoje jis pastebi: "Romos imperijos epochoje 5-tame šimtmetyje, jau būta šešių aukštųjų namų ir garu varomų žaislų-mašinėlių. Jei tada, kaip dabar, būtų taip mieliai užsiimama pranašytėm apie ateitį, futurologai greičiausiai pranašautų, kad sekančiam šimtmetyje jau bus statomi 20 aukštųjų namų ir garas bus panaudotas pramoniniams tikslams. Mes tačiau žinome, kad 6 šimtmetyje Forum Romanum aikštėje ganėsi ožkos, lygiai kaip šandien po mano langu".

Amalrikas gali ilgai pasirodyti teisingas, tačiau dalis sovietologų šiandien suka sau galvą ne dėl jo pranašysčių, bet dėl jo dabartinės egzistencijos. Pagal sovietinę teoriją, ir praktiškai, Amalrikas turėtų sėdėti kalėjime ar beprotinamyje ar kokiu nors būdu būti net visai likviduotas. Vietoje to, jis dar gyvena visai laisvai (kiek tai įmanoma Sovietijoje) Maskvoje, Vachtongovskaja ulica 5, kur jis su žmona dalinasi butu su kitom šešiomis šeimomis. Jis dažnai susitinka su užsienio korespondentais ir aukščiausiai nurodytu adresu jis reikalauja prisiųsti jam honorarą už jo pranašysčių skelbimą Vakaruose. Į visai natūralų klausimą: kodėl Tamsta dar laisvas, Amalrikas duoda visai logišką atsakymą: "Dėl to jūs turite pasiteirauti atitinkamose įstaigose?"

Kadangi tos įstaigos iki šiol dar nedavė tiesioginio ar netiesioginio atsakymo, bent truputį susipažinusiam su sovietine sistema, persiims mintis, kad Amalrikas yra sovietų saugumo agentas - provokatorius. Tokiai pažiūrai yra gana daug argumentų.

Amalrikas yra seniai Rusijoje apsigyvenusių prancūzų kilmės, dabar 32 metų. 1963 metais jis buvo kuriam laikui išmestas iš Maskvos universiteto istorijos fakulteto už savo studiją, apie normanų kultūros įtaką ankstyvąją Rusiją. Tada jis susidūrė su Valskybes Saugumo Komitetu ir buvo tardomas ne tik apie save patį, bet ir draugus. Vėliau jis buvo priimtas atgal į universitetą, tačiau netrukus vėl suimtas ir nubaustas 30 mėnesių priverčiamųjų darbų stovyklos už "priešsovietinį ir porno-

grafinių scenos veiklą", kuris niekad nebuvęs niekur pastatytas. Po 16 mėnesių Sibire, Tomsko srityje, Amalrikas grįžo atgal į Maskvą. Du metus (1966-68) jis dirbo sovietų agentūroje "Novosti" per kurią sovietų saugumas paskelbia tokias naujienas, kurias oficialiam TASSUI skelbti nepatogu. Tomske Amalrikas vedė totorę dailininkę Giusel, kuri su juo persikėlusi į Maskvą tarp kitko nupaisė buv. amerikiečių ambasadoriaus Thomso žmonos portretą. Pačios Rusijos pagrindinio spaudoje Amalrikas visai nežinomas.

Vokiečių Rusijos žinovė Wanda Bronska-Pampuch, perskačiusi Amalriką apibraižą, susidarė tokį įspūdį:

"Labai dažnai negali atsikratyti minties, kad išsmugeliavimas raštų iš Sovietų Sąjungos jau pasidarė biznis, kuriame saugumas turi savo agentų, jei jis jo iš viso netvarko".

(Nukelta į 2 psl.)

Korp. Neo-Lithuania kovo 7 d. Chicagoje suruošė Vasario Šešiolioktosios minėjimą, kuriame pagrindinę kalbą pasakė buv. korporacijos pirmininkas ir dabartinis Chicago ALT pirmininkas R. Stanitūnas. Jo kalbą žemiau spausdinama. Nuotraukoje prezidiumas atidarymo metu giedant Lietuvos himną.

J. Gaižūčio nuotrauka

DINAMIŠKA LIETUVYBĖS IŠLAIKYMO IDĖJA MUS TURI LYDĖTI KIEKVIENAME ŽINGSNYJE

R. STANIŪNAS

Didžiosios Antrojo Pasaulinio karo tragedijos gale iškilusis mūsų tautos rašytojas, "Dievų Miške" autorius dr. prof. Balys Suorga, grįžęs iš Stuthofio kacetų į pavergtą Lietuvą savo paskirti apibudino šitokiais žodžiais: "Į Lietu-

vą žiemojančią einu... Rūpintojėlių kryžkelėj sustosiu... Kad speiguose po šalta miline, neliautų plakus Lietuvos širdis". Žodžiai pilni sielvarto, bet kartu savyje slepią ir didelę heroizmo auką... Ir iš tikrųjų, idėjos, tautos ir valstybės miršta tada, kai dėl jų nebekovoama, jų kamieno šaknų nebegaivinama šviesių minčių šiluma ir reikalui esant nebepalaistoma kraujo auka...

Anais sunkiais laikais mūsų tautos atgimimo Dainius Maironis dainavo: "Paimsim arklą, knygą, lyrą ir eisim Lietuvos keliu". Taikant šią mintį mūsų dabarties būviui, mes turime sakyti: "Paimsim sunkaus likimo naštą ir eisim, kad ir pavergtos, bet mūsų tėviškės keliais"... Tačiau, vykdant tautos pašaukimo misiją, reikia atminti, kad tautišku-

mas, arba lietuviybė yra idėja, kurioje glūdi jėga pripildanti mūsų širdis naujais sentimentais ir protui nuteikianti skaidrią kūrybinę galią, kad geriau pasitarnautum savo tautai kovoje dėl jos laisvės. Iš to išplaukia logiška mintis, kad mes savo veiklą turime grįsti vienybe, tolerancija ir susikūrusia tradicija. Trumpai šisamprotavimą galima pavadinti idealizmo dinamika. Tautinio idealizmo dinamika, tai gaivalingos stiprios dvasinės kovos įtampos... moralinis tautos atgimimas. Atgimimas, kurio šaknys yra giliai įaugusios į tautos sąmonę, į jos gyvybės kamieną. Šitoks moralinis tautos atgimimas yra atžymėtas tautinio idealizmo veržlumu. Idealizmo pagrindu glūdi asmens ir tautos laisvės pripažinimas ir tikėjimas į to idealo įgyvendinimą. Ir nežiūrint to, kad šiuo metu pripažintas laisvės principas nėra įgyvendintas, tačiau tautinio idealizmo dinamika be jokių kompromisų kovoja ir žengia pirmyn, kad pažadėtos tautai teisės būtų praktiškai įgyvendintos... siekiant šį idealą įgyvendinti yra būtina sąlyga, kad būtų išlaikyta tautinės sąmonės gyvybė.

Tautos sąmonės gyvybę sudaro šie pagrindiniai veiksniai: kalba, kultūra, tradicijos, papročiai ir tautos troškimas ir veržlumas žengti tautinio idealizmo keliais.

Tautos individualybės turinys geriausiai atskleidžia per tautinės kultūros pradus. Pagrindiniai tautinės kultūros pradaai yra kalba, menas ir mokslas. Kalba yra priemonė atskleisti tautos dvasią, parodyti jos sielos pasaulį. Per kalbą tauta išreiškia savo minties gilumą. Kalba yra žmogaus dvasinio ir medžiaginio turto veidrodys. Todėl kas sa-

(Nukelta į 4 psl.)

IS VISO PASAULIO

• TURKIJOJE praėjusį šeštadienį įvykusiame žemės drebėjime žuvo apie 1500 žmonių.

• POPEŽIUS PAULIUS VI vėlykiniame žodyje, kreipdamasis į pasaulį, kvietė baigti Iokalinį karus Vietname ir Artimuose Rytuose.

• ČEKOSLOVAKIJOJE vyriausybė išleido potvarkį, kad vaikai galės tęsti aukštesnįjį mokslą tik po to, kai bus ištirta jų tėvų politinė ištikimybė dabartiniam režimui.

• AMERIKA iš Europos atėinančiais metais atitrauks vieną savo diviziją, o iki 1974 m. iš 310,000 ten esančių amerikiečių karių bus atšaukta 100,000.

• IZRAELIS pasiryžęs per ateinančius penkerius metus Jeruzalėje padvigubinti žydų gyventojų skaičių. Dabar ten gyvena 200,000 žydų ir 70,000 arabų.

• RUMUNIJĄ surado būdą pakeisti susidėvėjusias sovietišku tankų dalis naujomis, kurias Maskva jau atsisako parduoti. Ji perka iš Izraelio, kuris šešių dienų kare iš Egipto užgrobė daug sovietišku tankų ir dabar išardęs parduvinėja dalis.

• ALBANIJĄ palengva išlen-da iš izoliacionizmo, užmezgdama santykius su Austrija, Jugoslavija ir net Graikija. Greit bus atidaryta lėktuvų linija tarp Londono ir Tiaros.

• ŠVEDIJOS-JAV diplomatiniai santykiai atnaujinami po dviejų metų nesantaikos, paskyrus naują ambasadorių Jeromą Holland. Jam bus nelengva tvarkytis su amerikiečių kolonija Švedijoje, kurioje didelis skaičius yra JAV armijos desertyrų ir "juodosios panteros" narių.

• ITALIJOJE po 49 dienų krizės krikščionių demokratų lyderis Marriano Rumor sudarė koalicinę vyriausybę.

• MASKVOJE tribūnolas nutarė atentato prieš Brežnevą autorių Iljinę, 22 metų amžius, kaip pavojingą uždaryti psichiatrinę ligoninę. Kaip prisimename, pernai sausio 22 d. Brežnevui su kosmonautais pravažiuojant pro Kremliaus vartus, jis paleido keletą švių, bandydamas nušauti Brežnevą.

MIRĖ VYR. SKAUTININKAS STEPAS KAIRYS

A.A. Stepas Kairys

Kanadoje, Toronto mieste 1970 metų kovo 25 dieną (trečiadienį) nuo širdies smūgio staiga mirė buvęs ilgametis Lietuvos Skautų Brolijos vyriausias skautininkas ir buvęs Kanados Lietuvos Bendruomenės vicepirm. kultūros ir švietimo reikalams vyresnysis skautininkas S T E P A S K A I R Y S.

Penktadienio vakarą prisirinko pilna koplyčia Toronto lietuvių visuomenės, skautai ir skautės bei vadovai atsisveikinti su mirusiuoju Stepu Kairiu. Prie karsto, skėstančio gausybėje gėlių, sargybą ėjo Toronto skautininkai. Dalyvavo Prisikėlimo Parapijos klebonas Tėvas Placidas OFM, šv. Jono parapijos klebonas kun. Ažubalis ir Kanados Liet. B-nės pirm. dr. S. Čepas. Iš Chicago atvykęs Liet. Skautų S-gos vyriausias kapelionas v. s. kun. J. Vaišnys SJ atkalbėjo ražančių.

Šeštadienį, 10 val. prisirinko pilna koplyčia paskutiniam atsisveikinimui. Kanklėmis skambant, solistas Verikaitis sugiedojo "Lietuva Brangi". Prisikėlimo parapijos klebonas Tėvas Placidas OFM atkalbėjo viena ponia (pavardės nepavyko sužinoti) ir dr. Matulionis. Solistui Verikaitiui giedant "Kai širdy tau džiaugsmas" visi uniformuoti skautai, oro skautai, skautės ir skautininkai bei skautininkės praėjo pro karstą ir sustojo eilėje per visą koplyčią ir išlydėjo karstą.

Šeštadienio rytas debesuotas, o išlydinti į kapus lijo. Kelyje iš Toronto pradėjo smarkiai snigti, bet žmonės nepabūgo blogo oro ir palydėjo Stepą Kairį į Toronto lietuvių kapines virš šimto mašinų. Lydinti į kapus karstas buvo uždengtas Lietuvos tautine vėliava. Kapuose apeigas atliko prisikėlimo parapijos klebonas Tėvas Placidas OFM, dalyvaujant v. s. kun. J. Vaišniui SJ ir dar vienam

liu. Akademikų skaučių C. V. pirm. s. St. Gedgaudienė atsisveikino akademikų skaučių ir akademikų skautų vardu. Kanados Liet. B-nės pirm. dr. S. Čepas labai jaudinančiai atsisveikino KLB ir PLB pirm. St. Barzduko vardu. Toronto visuomenės vardu kalbėjo viena ponia (pavardės nepavyko sužinoti) ir dr. Matulionis. Solistui Verikaitiui giedant "Kai širdy tau džiaugsmas" visi uniformuoti skautai, oro skautai, skautės ir skautininkai bei skautininkės praėjo pro karstą ir sustojo eilėje per visą koplyčią ir išlydėjo karstą.

Šeštadienio rytas debesuotas, o išlydinti į kapus lijo. Kelyje iš Toronto pradėjo smarkiai snigti, bet žmonės nepabūgo blogo oro ir palydėjo Stepą Kairį į Toronto lietuvių kapines virš šimto mašinų. Lydinti į kapus karstas buvo uždengtas Lietuvos tautine vėliava. Kapuose apeigas atliko prisikėlimo parapijos klebonas Tėvas Placidas OFM, dalyvaujant v. s. kun. J. Vaišniui SJ ir dar vienam

kunigui. Čia Tėvas Placidas nuėmęs kryžių nuo karsto įteikė Stepą žmonai Irenai, o skautininkai Lietuvos tautinę vėliavą įteikė sūnui Algiiui.

Pasibaigus laidotuvių apeigoms, klebonas Tėvas Placidas OFM visus laidotuvių dalyvius, šeimos vardu, pakvietė į Prisikėlimo parapijos salę užkandžiams. Paiko netekusi vyro žmona Irena ir tėvo — duklė mokytoja Aldona ir sūnus Algis dar bebaigias aukštesniąją mokyklą.

Paskutiniame atsisveikinimui su Stepu atvyko iš Chicago Liet. Skautų S-gos vyr. kapelionas v. s. kun. J. Vaišnys SJ ir v. s. J. Dainauskas, iš Ann Arbor v. s. J. Peciūrienė ir iš Clevelando s. St. Gedgaudienė ir v. s. V. Kizlaitis.

Už mirusio Stepą Kairio vėlė šv. Mišios buvo atlaikytos Prisikėlimo parapijos bažnyčioje antrą Vėlykų dieną — pirmadienį, 7:30 val. vakaro, nes šeštadienį dėl Vėlykų švenčių šv. Mišių bažnyčioje nebuvo galima atlaikyti. (vk)

PO PIETŲ KRYŽIUM

VLADAS RADZEVIČIUS

RAUDONOJO MENO ANTPLŪDIS

Jau šestą kartą Pietų Australijos sostinėj Adelaidėj reguliariai (kas antri metai) pravedamas plataus masto Meno Festivalis. Organizatoriai tikisi laikui bėgnat šiuos festivalius išpopuliarinti. Nelabai varžomasi su lėšomis atsikviesti pasaulines garsenybes ir žymius meninius vienetus. Tos pastangos ligšiol, tačiau, neduoda apčiuopiamesnių vaisių. Atsirandančių tušumą mielai užpildo raudonieji menininkai. Taip pat kursuoja nuomonė, kad šio Festivalio administracijoje esą žmonių su aiškiomis simpatijomis raudoniesiems. Kaip ten bebūtų, bet Adelaidės Festivalyje visada gausu raudonojo meno reprezentantų. Į dabar dar tebevykstantį festivalį, kurio preliudą sudarė Stasio Baro koncertas, Sovietų Rusija atsiuntė Gruzinių tautinių šokių ansamblį ir viruoze smuikininkę, o Lenkija -- Varšuvos simfoninį orkestrą ir taip pat pasižymėjusį smuikininką.

Jeigu Dirvos skaitytojai prisimena mano anksčiau informacijas, šiam festivaliui taip pat buvo numatytas ir raudonarmiečių choras. Pabaltiečiai dėl šio choro gastrolių griežtai užprotestavo, aiškindami, kad choras yra neatskiriama Pabaltijos krašto pavergusios Raudonosios Armijos dalis. Protestas pasiekė platesnius visuomenės sluoksnius per TV diskusijas ir laiškus redakcijoms. Greičiausia, kad šių protestų ir pasisakymų pasėkoje buvo paskelbta: "Sudaržytas ankstyvesniais išsipareigojimais, Raudonosios Armijos choras negalės Festivalyje dalyvauti".

Taip buvo netolimoje praeityje, o šiandien raudonojo meno importininkai vėl pradėjo kalbėti, kad raudonarmiečių choras jau galės dalyvauti sekančiam festivaly 1972 metais. Atnešančiam festivaliui jau numatyti įrengti specialūs rūmai -- Festivalio Teatras, kuris kaštus per 4 milijonus dolerių. Nors Festivalio Teatro net ir pamatai neišlieti, tačiau raudonojo meno propaguotojai jau padarė provizorinį susitarimą, kad jo atidarymo iškilnėms atvyks pilnam sąstate Maskvos Didžiojo Teatro Baletas.

Užsiangažuodami dar nepradėto statyti teatro atidarymui, importininkai paskelbė, kad dviejų sekančių metų bėgyje be raudonarmiečių choro ir Maskvos baletu, Australijon bus atgabentas Didysis Maskvos Cirkas, Maskvos Philharmonijos orkestras, Leningrado Kirovo baletas ir kažkoks Rusijos pramoginis teatras.

Nuo sovietinių persekiojimų Australijoje prisiėmę Europos pavergtų tautų žmonės, esmėje negalėdami nieko pasakyti prieš raudonojo meno antplūdį, vistiek į jį žiūri su neslepiaamu skausmu. Eilinių australų labai sunku įtikinti, kad Rusija tiesiog fiziškai naikina pavergtas tautas ir kad tą naikinimą vykdo sistemingai. Nesudūrę akis akin su rusiškuoju komunizmu ir NKVD burtalumu, jie negali suprasti pačių persekiojimų ir jų nuolatimumo. Jie kartais pareiškia, kad Stalino laikai jau praeityje ir kad dabar viskas pasikeitė...

Stebėdami rafinuotai perteikiamą raudonąją meną, kuris reikia pripažinti, čia aukštai vertinamas, australai darosi dar mažiau sukalbami. Jų galvose, menas tegali klestėti tik geroje gyvenimo sąlygoje, kur visko esą pakankamai ir kur esanti įgyvendinta "ekonominė bei kultūrinė harmonija".

Vietnamo karo nepopuliarumas padėjo Rusijos agentams išgyti daugiau šalininkų Sovietų laikysenai. Dabar raudonas menas ugdo eilinio australo pagarbą rusų tautai, o kartu ir bolševikinei Rusijos vyriausybei. Darosi neįmanoma įrodinėti, kad ir visa rusų tauta taip pat dusinama bolševikinio teroro repolėse.

* STASIO BARO ir G. VASILIAUSKIENĖS gastroliu karštingai praėjus, kultūrinio gyvenimo dėmesys nukreiptas į Melbourną, kur Velykų metu organizuojamos Studijų Dienos. LIETUVIO ATEITĮ AUSTRALIJOJ čia nagrinės dr. K. Kemežys, A. Mauragis, A. Stepanas, K. Zdanavičius ir M. Didžys; LITUANISTINĮ ŠVIETIMĄ: D. Simankevičienė, J. Janavičius, V. Straukas ir V. Čižauskas, o SPAUDOS REIKALUS aptars V. Kazokas, kun. Pr. Vaseris, V. Radzevičius ir A. Garolis.

Studijų Dienas organizuoja Krašto Kultūros Taryba, kuriai pirmininkauja J. Maksvytis.

* SYDNEJAUS PABALTISČIŲ JAUNIMAS balandžio 4 d. organizuoja Sydneyje Baltų Jaunimo Tautinių šokių festivalį.

* MALONIŲ NAUJIENŲ skelbia Mūsų Pastogė š.m. kovo 16 d. laidoje: Melbourn Dainos Sambūris ryžtasi statyti (improvizuotą) operą Faustą.

Niekas nežino, kaip p. Čelna, Dainos Sambūrio dirigentas, tą operą improvizuos, tačiau reiškiamas pilnas pasitikėjimas jo gabumams. Pranešant šią naujieną, laikraštyje rašoma: "Žinodami p. A. Čelnos muzikinį pajėgumą, tikime, kad Dainos Sambūris mus vėl žavės nauju savo darbu". Reikia pasakyti, kad Sambūris, kaip chorinis vienetas Australijoje yra labai populiarus ir mėgiamas, bet ligšiol ir jis tenkinosi eilinėmis dainomis. Tik Adelaidės choras Lituanida dar V. Šimkaus vadovybėj ėmėsi didesnių darbų ir patiekė visuomenei dvi B. Budriūno kantatas: "Tėviškės Namai" ir "Šviesos keliu".

* DU ŽINOMI LIETUVIAI VISUOMENININKAI (Vac. Šliogeris ir Jz. Ruzgys) beveik vienu laiku buvo ištikti širdies priepuolio ir dabar gydomi ligoninėse.

* SYDNEJUJE sustiprintos pastangos konkrečiau ir greičiau eiti prie bendrų Lietuvių Namų įsigyjimo. Tai vienintelė ir gausiausia kolonija be tinkamų namų Lietuviškai veiklai.

* MELBOURNIŠKIAI viešai spaudoje džiaugiasi, kad visa eilė vietos lietuvių, aptvarę savo nuolatines sodybas, energingai kuriasi artimesnėse ir tolimesnėse varšvietėse, pirkdami sklypus ar jau įrengtus vasarnamius. Tvirtinama, kad pati populiariausia varšvietė esanti "Phillips Island", kurioje jau susimetė per tuzinas Melbourno lietuvių.

IŠKILMĖS PRIE E. SIMONAIČIO KAPO

Erdmono Simonaičio antkapio atidengimo iškilmės įvyko š.m. vasario 21-mą 14 val. Huetttenfeldo kapinėse. Diena pasitaikė labai lietinga. Bet nepaisant blogiausio oro, po kapinių koplyčios pastoge susirinko per 50 asmenų.

Iškilmes pradėjo mokytojas Fr. Skėrys. Savo kalboje jis priminė paskutiniąsias velionio dienas.

Po vienerių metų nuo didžiojo mažlietuvių mirties atidengta antkapio lenta. Ji kukli, nes velionio palaikai nežada čia visą laiką pasilikti. Kai tik Lietuva bus laisva, urna su pelenais bus perkelta į tautines kapines Klaipėdoje.

VLiko pirmininkas dr. J.K. Valiūnas iš New Yorko savo kalboje atkreipė dėmesį, kad šios dienos oras atitinka susirinkusių nuotaikas. Tačiau tvirtos asmenybės ir tautos ne nuotaikomis gyvena. Ne nuotaikų, o principų žmogus buvo ir Simonaitis. Jis paminklą pats pasistatė lietuvių širdyse ir istorijoje.

AMALRIKO MISLĖ....

(Atkelta iš 1 pl.)

Bet jei, Amalrikas rašė su saugumo žinia, kas tokiais pranašystėmis siekiama? Atsakymų gali būti labai daug. Amalrikas teigia, kad Kinija pradės karą, bet prileidžia ir preventyvinio smūgio atvejį -- Amalriko pranašysčių sukeltos diskusijos galėtų padėti sovietams išsiaiškinti Vakarų pažiūrą ir galimus ėjimus tuose atvejuose.

Toliau Amalriko išvedžiojimams apie sovietų sistemos silpnumą gali sukelti iliuzijas apie galimus pasikeitimus. Labai galimas daiktas, kad Amalriko samprotavimais siekiama įrodyti pačiai sovietinei opozicijai, kad bet kokia opozicija veda prie tėvynės išdavimo. Be to, rusų skaitytojui jis neužduoda siekia įrodyti, kad Amerika greičiau stot Kinijos negu rusų pusėn. Žinia, spekuliacijos apie Amalriko įtaką patiems rusams yra kol kas nelabai patikimos, nes, kaip sakėme, Amalrikas kol kas Rusijos literatūriniam pogrindyje nežinomas. Tai verstų manyti, kad Amalrikas visų pirma yra skiriamas užsienio.

Velionis siekė nekovos, bet sugyvenimo su savo kaimynais. Jopalaikus priglaudė žemė tautos, kuriai norėjo pasakyti, jog kiekvienas žmogus, kiekviena tauta turi su savo kaimynais taip elgtis, kaip ji norėtų, kad su ja būtų elgiamasi.

Kaip žmonės, taip ir tautos turi džiaugsmo ir liūdesio valandas. Nelaimės ištinka ne tik mažas, bet ir dideles tautas. Su visomis tautomis ieškome sugyvenimo, nepažeidžiančio mūsų teisių. Toks buvo ir velionio šūkis.

Dr. A. Gerutis iš Šveicarijos pažymėjo, kad Huetttenfeldas yra vieta, kur susitinka gyvieji lietuviai. Bet čia yra radę amžiną poilsio vietą ir keletas mirusiųjų mūsų tautiečių. Iškilias jų Erdm. Simonaitis. Jo vardas aukso raidėmis įrašytas į Lietuvos istoriją. Velionis beveik prieš 50 metų parodė didelę drąsą ir patriotizmą, stodamas priekyje sukilimo, turinčio tikslą prijungti Klaipėdos kraštą prie Lietuvos. Sukilimas savo tikslą pasiekė. Simonaičiui už patriotinę veiklą teko skaudžiai nukentėti, kai šiame krašte įsigalėjo jėgos garbintojai naciai. Velionis perėjo koncentracijos stovyklų pragarus. Jam padaryta

Vasario 16 gimnazijos mokiniai Kristina Ramanauskaitė ir Gintaras Radionovas atidengia a.a. Erdmono Simonaičio paminklą Huetttenfelde, netoli lietuvių kultūros židinio Vasario 16 gimnazijos.

skriauda ir po karo nebuvo atitaisyta.

Kiekvienas lietuvis lenks galvą prieš šį kapą. Linkėjo, kad velionio pelenai būtų nugabenti ten, kur jų tikroji vieta: auksiniame Baltijos pajūrio smėlyne. Dar kalbėjo J. Glemža ir kt.

Iškilnių proga laiškus atsiuntė keliolika įvairių organizacijų ir asmenys iš įvairių kraštų. Jų tarpe ir Clevelando lietuviai. Iškilnės buvo baigtos Lietuvos himnu. (1)

Į LIETUVĄ SKVERBIASI VAKARŲ ĮTAKOS...

Tą pripažįsta doc. Henrikas Zabulis "Literatūros ir Meno" savaitraštyje (nr. 5). Jis, tarp kitko, teigia: "Svetimų dievų galia kuo toliau, tuo labiau pradeda jauti ir mūsų visuomenė, ypač jaunoji jos karta".

Kitoje vietoje doc. Zabulis pripažįsta, kad ir okup. Lietuvos inteligentų tarpe atsiranda "... tiek ir tiek netaisyti istorižievių, stebėtinų obskurantų, ir visų pirma -- literatūros, meno, bendrosios kultūros klausimuose. Neseniai sąjunginė literatūrinėje spaudoje pasigirdo kaltinimų, kad inteligentijs nebemoka taisyklingos gimtosios kalbos, daro daugybę šurkščių stiliaus klaidų, nekalbant jau apie vartojamą tarptautinę terminologiją... Ten buvo kalbama apie rusų kalbą" -- priduriama,

bet panaši padėtis ir lietuvių tarpe.

Zabulis, kalbėdamas apie Vakarų įtaką, nusiškundžia, jog dažnai vadovaujamasi vertinimo matu, esą "paprasta koldūkieta visa galva aukštesnė už bet kurį Vakarų intelektualą. Tuo atveju... atmetame Vakarų reiškinį ar idėją vien dėl jų vakarietiško. Kitas kraštutinis irgi ne retas: yra žmonių, kurie be jokios atodairos meldžiasi viskam -- bile tik iš Vakarų". Tokie reiškiniai, nurodo lietuvis mokslininkas, liudija tikrosios kultūros, inteligencijos stoką. (E)

STIPENDIJŲ REIKALU

Lietuvių Prekybos Rūmų prezidentas Kazimieras G. Oksas, praneša, kad ruošiami stipendininkų sąrašai.

Stipendijas gauna tie, kuriuos rekomenduoja Lie-

tuvių Prekybos Rūmų stipendijų gavimo komitetas, kurio pirmininku yra dr. Joseph B. Jerome, 6720 So. Campbell Avenue. Kiti komiteto nariai yra Vyto Šukis ir Rūmų sekretorius Bruno Gramont.

Stipendijų įteikimas įvyks Lietuvių Prekybos Rūmų metinio banketo metu, Ambassador Hotel Guild Hall gegužės 17 dieną. Stipendijos nuo \$250.00 iki \$500.00 duodamos iki 4 metų Illinois Universitete. Pereitais metais buvo išdalintos šešios stipendijos.

Prašymų formas dėl stipendijų galima gauti pas kiekvieną Prekybos Rūmų narį, kuris priklauso Stipendijų Komitetui ir taip pat Lietuvių Prekybos Rūmų įstaigai, 2212 W. Cermak Road, Chicagoje.

CHICAGOS LIETUVIŲ OPERA stato G. Verdi prologo ir 4 v. operą "Likimo galia". Premjera -- 1970. 4. 18 d., 7:30 val. vak. Kiti spektakliai: 1970. 4. 19 d., 4 val. popiet, 1970. 4. 25 d., 7:30 val. vak. ir 1970. 4. 26 d., 2:30 val. popiet. Bilietai gaunami Marginiuose, 2511 West 69 St., Chicago. Darbo valandos: pirm., ketv. 9-8 val., antr., treč., penkt. ir šešt. 9-6 val., sekm. 10-1 val. Bilietus užsakant paštu siųsti čekį, nurodant datas ir kainas: Mr. Pr. Naris, 6538 So. Washtenaw Ave., Chicago, Ill. 60629. Bilietų kainos: Parteris -- \$8.00, \$6.50, \$5.00; Balkonas -- \$7.00, \$5.00, \$3.00. Premjerai bilietai vienu doleriu brangesni. Spektakliai vyksta Marijos A. M. auditorijoje, Chicagoje.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Viesėdami Chicagoje aplankykite PARAMĄ

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos -- Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ -- ĮSITIKINSITE.

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILNIS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA IŠEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METU \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŪRA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAUS PRASANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREIKŠIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.MŪSŲ LAISVĖ KENTĖJIMO
IR PRISIKĖLIMO ŽENKLE

Laisvės samprotis yra labai sudėtingo kultūrinio turinio, kurio reikia nepamiršti, kai kalbame rimtai šiuo reikalu. Jį reikia žinoti ne vien teoretiniu istoriniu ir ontologiniu bet ir praktišku tikslu savo paties asmeniškai laikysenai ir veiklai laisvinimo reikalu patikrinti. Jis paeina iš senovės graikų filosofų ir romėnų valstybininkų, biblinio tikėjimo ir naujųjų laikų pastangų laisvės turiniui nustatyti.

Laisvė graikų filosofų Aristotelio ir Platono mokymu buvo teoretiniai aiškinama esanti ten, kur žmogus galis pats savo nuožiūra laisvai tvarkytis be varžtų iš šalies. Bet vėliau išryškėjo, kad niekur nėra ne ribotos autonominės laisvės, kuri praktiškai pasirodo esanti nuolatiniame pavojuje vieno ar antro pusės išsigimti savivalia, anarchija ir teroru, jei jos individualinis ar kolektyvinis nesėjas nesivaržo pastoviais varžtais. Romėnų valstybininkai pabrėžė, kad politinė laisvė yra pavojuje išsigimti, kai individas savo prigimtim stengiasi išsilaisvinti iš jį varžančių bendruomeninių nuostatų. Graikų stoikai stengėsi sukurti laisvę intelektualiniu inušu mokydami, kad intelektualas išsilaisvina savo paties dvasiniu pajėgumu, išskildamas virš pasaulio varžtų. Tuo buvo susilpninti žmogaus ryšiai su bendruomene ir graikų romėnų socialinio gerbūvio valstybės atsidūrė socialinė krizė.

Laisvė bibliniu aiškinimu igavo tvirtą autoritetinį pagrindą, taikomą realioms gyvenimo sąlygoms. Ji Senuoju Testamentu buvo aiškinama kaip išlaisvinimas iš fizinės ir dvasinės vergystės pasilptingu Dievo veikimu ir žmogaus gyvenimo tvarkymu taja išganymo viltim. Biblinė laisvės viltis pagal Naują Testamentą principu išikūnijo viršgamtinio būdu Jėzuje Kristuje ir turi pasidaryti praktiškai veikianti realybė tikinčiam žmogui ir per jį bendruomenėj. Tuo susidarė naujas žmogaus asmenybės supratimas, kuris pasireiškia faktais, kad žmogus yra nuodėmingas, negali apsieiti be dieviško nuostato, negali tobulėti ir išsilaisvinti vien tik savo paties jėgomis ir sveika asmenybės išsivysto veikimu

bendruomenėj. Tat išreiškiama naujais santykiais žmogaus su Dievu, artimu ir visuomene, kurių tikintis žmogus nėra laisvas ignoruoti. Šio aiškinimo stiprybė glūdi jo viršgamtinėse šaknyse. Bet jo efektyvumas priklauso nuo žmogaus laisvo pasireiškimo laipsnio.

Laisvė moderniniu aiškinimu pasirodė žmogiškųjų pastangų silpnume. Ji renesanso sąjūdį buvo aiškinama kaip socialinis atnaujinimas graikų filosofijos pagrindu be tradicinio ryšio su mūsų krikščioniška autoritetinės kultūros praeitimi. Reformacijos sąjūdis, kaip aiškina vienas ateistinių filosofų, "mėgino atsukti laikrodžio bėgimą", aiškindamas laisvę sąryšy su pareiga: krikščionis tikėjimu yra išlaisvintas iš nuodėminės vergystės ir vienkart laisva meilės prievole ipareigotas krikščioniškai veikti. Tuo nauju autoritetiniai demokratinio požiūriu liuteronizmas mokė susilaikyti nuo revoliucinių pastangų ir kalvinizmas iškėlė žmogaus teisių idėją. Laisvė apšvietos sąjūdy buvo aiškinama be ryšio su tradiciniais dvasiniais veiksniais. Ji idealizmo sąjūdy buvo aiškinama moralės dalimi. Ji marksizmo sąjūdy dabar kuriama tariamai darbininkų klasės bet praktiškai valdančios komunistų partijos mažumos diktatūros turiniu, kuris sudarė ateistinė nelaisvės laisvės titulu. Laisvė egzistencializmo sąjūdy aiškinama turinti būti savo turiniu nustatyta iš viršaus, kurio žmogus turi laikytis.

Laisvės idėja gamtinio žmogaus proto požiūriu pasirodė bejėgė dabartiniais revoliucijos laikais. Principe geras socialinis sąjūdis, kovojęs dėl žmogaus laisvės sveikame socialiniame kūrinyje be ryšio su viršgamtiniais veiksniais, praktiškai išsigimė socialistiniame sąjūdyje kuris ėmė engti asmeninę ir religinę laisvę totalistiniame komunizmo ir jo totalistinių antipodų nacionalizmo, fašizmo, ir falangizmo režimuose Europoje bei kituose panašiuose režimuose Pietų Amerikoje, Afrikoje ir Azijoje. Šis naujoviškas laisvės paneigimas, prasidėjęs socialinėje plotmėje ir per simetę religinę plotmę iššaukė naujoviškus kovos pasireiškimus

dėl laisvės bent bažnytinio veikimo plotmėje, kai buvo atimtas galimumas kovoti dėl laisvės socialinėje plotmėje. Jų keletas sukasi apie žinomus veiksnius: Ženevos pavidalo ekumeninis sąjūdis, Barmeno 1924 m. deklaracija dėl naujoviškos krikščioniško tikėjimo praktikos, išpažįstančios bažnyčios ir kovojančio krikščionies veiksniai, Ženevos ir Romos ekumeninių sąjūdžių bendradarbiavimas bent socialinėje plotmėje. Tat su tvirtinta šio sąjūdžio kankinių kentėjimu ir krauju, kurie paėjo iš vokiečių evangelikų dvasiškių: Dietrich Bonhoeffer, kuris buvo nužudytas nacių koncentracijos stovykloje dienaprieš pasibaigiant jų režimui ir Martin Niemöller bei Hans Lilje, kurie buvo paleisti iš politinio kalėjimo, kai amerikiečių kariuomenė nušlavė totalistinių režimą, ir kurie dabar yra jau pensijon išėinę savos bažnyčios vyskupai ir ekumeninio sąjūdžio vadovai. Visi sakytieji faktai rodo, kad laisvė pasireiškia kentėjimu ir prisikėlimo ženklu.

Geriausiais įmanomais mūsų laisvės pasireiksimas krikščioniškuoju ištikimumu eina Dievo sukurtu dvasiniu asmeniu ir visuomenės atnaujinimu per Jėzų Kristų, kuris kentėjo, mirė ir prisikėlė mūsų laisvinimo keliui paruošti. Kristaus kentėjimas, mirimas, ir prisikėlimas pagal apaštala Povilą reiškia, kad mes turime kentėti dėl savo išlaisvinimo, pasidaryti atsparūs pavergimo akcijai ir sustiprėti socialinėje laisvinimo veikloje. Tat turi prasiidėti de ja netobulais žmogiškais pasireiksimais mūsų dabartiniu laiku ir dabartinio gyvenimo sąlygose bei tobulai išbūjoti ateityje jau kitose laisvės iškūnijimo aplinkybėse. Toks dvasinis atnaujinimas negali likti be įtakos politiniam atnaujinimui. Tam paminti mūmuse asmeniškai bei visuomeniškai pasireikšti, mes švenčiame gavėnios laikotarpį, Didįjį Penktadienį ir Velykų šventę.

Krikščioniškoji laisvės mintis ir veikla turi pasidaryti mūsų širdies bet ne vien tik proto reikalas. Ji turi padėti išryškinti laisvės reikalą, bet ji negali savintis laisvinimo monopolį. Kiekviena galima laisvinimo mintis turi pasiteisinti praktikoje. Ji negali pasireikšti socialinėje tuštumoje, vien teoretinėse studijose, vien savo profesinio darbo kabinete ir apskritai socialinio neveiklumo kevale. Turėkime savo nuomonę, bet neatstumkime kitų ištikimųjų žmonių. Socialinėje laisvinimo veikloje, skirtingai nuo religinio laisvinimo veikimo, gali dalyvauti krikščionys visų ištikimųjų, laisvamaniai ir agnostikai. Sudarykime sąlygas kuodidėsniam socialinių veikėjų skaičiui savo nuomonei susidaryti ir savo socialiniam pareigumui laisvinimo reikalu savojo apsisprendimo būdu parodyti. Daugelis kelių gali vesti laisvėn. Didin-

VASARIO ŠEŠIOLIKTOSIOS
MINĖJIMŲ ATSPINDŽIAI

Didžioji mūsų tautos laisvės ir nepriklausomybės sukaktis savo minėjimais gaivališka banga jau persirito per visas laisvojo Vakarų pasaulio lietuvių kolonijas. Tai nebuvo vien tik prisiminimai praeities laiko įvykių. Tai buvo vieninga išblaškytos ir kovojančios laisvos lietuvių tautos dalies demonstracija - pristatymas vakarų pasaulio opinijai gyvybinės lietuvių tautos aspiracijos: vesti visomis priemonėmis teisėtą ir nepalaužiamą kovą prieš rusišką imperializmą, smurtu ir ginklu įvykdyti Lietuvos okupaciją.

Nepaprastai džiugus reiškinys, kad šiemetiniuose Vasario 16-tosios minėjimuose visose lietuvių kolonijose: Australijoje, Europoje, Kanadoje bei Amerikos kontinente plačiai išjungę su savo nauja programa ir jaunomis idėjomis mūsų mokyklinius jaunimas. Jaunieji, nematę savo tėvų žemės daugumoje užaugę ir mokslus einą gyvenamojo krašto mokyklose, minėjimuose rodė brandų patriotizmą savo sukurtoje montažuose, deklamacijose ir dainose: "... Grįšim, grįšim ten kur teka Nemunėlis ir Neris..." - dainavo mokyklinis jaunimas. "Ar tai ne naujojo Lietuvos priaušrio išraiška?" sušunka ko resp. J. Grabauskas, aprašydamas Dirvoje Chicago K. Donelaičio liutuanistinės mokyklos Vasario 16-sios minėjimą.

Visa eilė žymių tautų valstybės vyrų: politikų, mokslininkų, visuomenininkų savo kalbose minėjimų metu išreiškė pavergtai lietuvių tautai daug nuosirdžių linkėjimų ir pasižadėjo būti mūsų laisvės kovos talkininkais. "Kol aš atstovausiu U.S. Kongrese 36-tąjį distriktą, darysiu viską, kad Lietuva būtų laisva", kalbėjo kongresmanas F. Hortonas Rochesterio lietuvių Vasario 16-tosios minėjime. O tokių pareiškimų iš draugiškų valstybių vyrų buvo kiekvienoje lietuvių kolonijoje vi suose kontinentuose, ten kur lietuviai būrėsi parodyti savo vieningą ryžtą okupuotos Lietuvos reikalui.

Bostono lietuviai vasario 16-tąją šiais metais atžymėjo trejopu būdu. Centrinio minėjimu Lietuvių klubo auditorijoje, Radijo bangomis ir Encyclopedia Lituanica I-jo tomo anglų kalba išleidimu.

Du minėjimai radijo bangomis buvo gerai parengti ir įspūdingi. Pirmasis vasario 15 d. vakare anglų kalba per vietinę radijo stotį. Pranešėjas gražia anglų kalba pristatė klausytojams Lietuvos istorijos svarbiausius įvykius, pradedant Mindaugu ir pabaigiant nepriklausomą

mybės ir laisvės praradimu rusų raudonajai armijai okupavus Lietuvą. Trisdešimt minučių programa, pavadinta Salute to Lithuania buvo išpinta solisto St. Baro operų arijomis, Čiurlionio ansamblio ir kanklių muzikos dainomis bei tautinių šokių muzika.

Radijo pusvalandį organizavo inž. Vyt. Izbickas, Baltų draugijos pirmininkas, padedant vietinei latvių kolonijai, kuri užleido nemokamai jų radijo valandos laiką. Vasario 22 d. Lietuvių Radijo valanda "Laisvės Varpas", vedama P. Viščinio, perdavė iš juostų originalų Vasario 16-tosios minėjimą taip kaip jis būdavo pravedamas Vytauto Didžiojo Karo Muziejaus sodyje prie Nežinomojo Kareivio kapo -- nepriklausomybės metu. Muziejaus Laisvės Varpo dūžiai, Lietuvos karo invalidų orkestro muzika ir trimity garsai bei karo invalidų apeigos dedant vainiką ant Nežinomojo kario kapo, klausytojose sukėlė ne greitai pamiršamus jausmus.

Šita sumaniai parengta radijo transliacija P. Viščinis nusipelnė visų gimtąjį kraštą mylinčių lietuvių didžios padėkos.

Encyclopedia Lituanica I-jo tomo pasirodymas anglų kalba vasario 16 d. yra ne tik simbolinis įvykis, vaizduojantis lietuvių kietą ryžtą savo tautos laisvės kovoje bet drauge ir milžiniškas įnašas, amžiams praturtinęs lietuviškos kultūros lobyną svetimoje žemėje.

J. V. Sūduvas

H. RIIVALD'O KONCERTAS

Naujosios Anglijos Baltų Amerikiečių d-ja, kurios pirmininkas šiemet yra estas dr. Soosar, jaunas ir malonus žmogus, rieda per keturioliktąjį koncertų sezoną. Kovo 13 d. vakare Jordan Hall'e buvo surengtas estų tenoro Heinricho Riivald'o koncertas, pavadintas operetės ir dainų vakaru. Toks koncerto pavadinimas, be abejonės, apibūdina jo pobūdį ir polėkį.

H. Riivald'as dainavo plačiai žinomas operetinio žanro dainas ir arijas, kurios ilgesnį laiką išsilaukė žmonių atmintį. Iš jų savo nuotai kom skyrėsi tik pora estų kompozitoriaus J. Mandre's kūrinų -- Atsisveikinimo daina ir Perly žvejai. Kiti H. Riivald'o dainuojami kompozitoriai: S. Romberg, R. Rodgers, F. Loewe, C. Milloeker, F. Lehár, A. Lara, F. Mar-kush, E. Gold, M. Jarre, S. Fain ir M. Leigh.

Tokio pobūdžio koncertą galima būtų vadinti ir poilsio vakaru. H. Riivald'as, lyrinis tenoras, vokiečių mokyklos dainininkas, dainuoja lengvai ir muzikaliai, ne sistengdamas įtempti stygų net ir ten, kur paprastai yra dramati-zuojama. Visas jo koncertas padvelkė ramu-

ŽVILGSNIAI
KĘSTUTIS GAIDŽIŪNAS

Dalis sportininkų, patikę sėkmės metus praeityje, nepajėgia išsilaukyti kasdieniniuose darbuose, ir tuo pačiu ilgai nui įvairiais žygiais praranda savigarbą.

Emil Zatopek, 47 metų amžiaus Čekoslovakijos ilgų distancijų bėgikas, laimėjęs keturis auksinius medalius įvairiose olimpijadose, netolimoje praeityje prarado darbą po darbo -- bet ne savigarbą.

Entuziastiškas Alexander Dubček ir jo liberalių reformų šalininkas, Zatopek atsisakė išsižadėti savo ištikimybės net ir tada, kad šie ištikimimai jau buvo "ne madoje".

Neužilgo jis buvo išmestas iš Čekoslovakų kariuomenės (kur turėjo pulkininko laipsnį), atleistas iš sporto trenerio pozicijos ir pašalintas iš komunistų partijos.

Norėdamas išlaikyti šeimą gavo darbą kaip šulinį tikrintojas. Bet nellingam. Ir kada buvo atleistas ir iš šio darbo, Zatopek gavo darbą kaip paprastas šiukšlių rinkėjas Pragoje.

Režimui ši tarnyba būtų buvusi nei šilta nei šalta, ... bet praeiviai Zatopek ne tik atpažindavo bet dažnai jam ir padėdavo pakelti ar ištuštinti didesnes šiukšlių dėzes. Tai virto tylos jo ištikimybės rėmimas.

Praeitų metų gale Zatopek neteko ir šio darbo -- už tariamą "viešo triukšmo" kėlimą. Šiandien jis dirba Pragoje kaip statybos darbininkas.

mu ir lyrizmu, tik klausyk ir ilsėkis, nes balso tembras malonus, nesudėtinga ir populiari melodija gerai išdainuojama.

H. Riivald'o akompaniatorė buvo estų pianistė M. Tobias-Duesbera, savo pareigą atlikusi sąžiningai.

Estų dainininko paklausyti susirinko apie du šimtus klausytojų. Estai salės pripildyti negalėjo, nes jų bendruomenė Bostone yra negausi. Latvių atėjo kiek didesnis būrys, o lietuvių gal tik trys dešimtys.

Baltų rengiami koncertai paprastai būna aukšto meninio lygio, koncertų salė (Jordan Hall) turi gerą akustiką ir yra amerikiečių spaudos recenzuojama, tad tiesiog paradoksas, kad ir keturioliktasis jų koncertų sezonas mūsų abejingumo dar nesušildė. To akivaizdų paradoksu nu-skamba ir visos patriotinės bei kovingos deklamacijos.

Paskutinytis Bostono baltų keturioliktosios sezono koncertas įvyks tame pačiame Jordan Hall'e, balandžio 24 d. 8 val. 30 min. vak. Jo programą atliks žinoma mūsų pianistė Julija Rajauskaitė.

(st.s.)

goji jos idėja tegu mus jungia.

Martynas Kavolis

LIETUVYBĖS IŠLAIKYMO IDĖJA...

(Atkelta iš 1 psl.)

ve laiko lietuviu, būtinai privalo mokytis lietuvių kalbos, lietuvių kalba yra ta žymė, kuri išskiria mus iš kitų tautų tarpo. Labai svarbu, kad mūsų jaunoji karta gerai išmoktų ir nepamirštų savo gimtosios kalbos, kad jaustų jai meilę ir prisirišimą. Mūsų tautos praeityje, jos vado vai savo karo žygiams atžymėjo ir įamžino Lietuvos vardą. Deja, jų likiminės kovos kelyje lietuvių kalbai nebuvo lemta tapti valstybinio santykiavimo priemone. Ji liko kasdieninio gyvenimo lietuvių minčių išreiškėja ir jo buities tarpininkė. Ir tik dėl šitos priežasties lietuvių tauta daug ko nustojo ir prarado. Mūsų istorija rodo, kad lietuviai daug savo kraujo ir dvasios turtų atidavė Rytų, Pietų ir Vakarų kaimynams. Jie mūsų tautos kraujuje ir jos būde išaugusiais vaisiais didžiuojasi, juos savinasi.

Bet ilgų amžių bėgyje lietuvis, kurdamas savo kasdieninio gyvenimo buitį, kartu sukūrė didelius lobynus pasakų, dainų ir įvairios tautosakos, paliko labai daug gražių papročių, tradicijų ir liaudies šokių bei kitokių meninių apraiškų. Tauta sugebėjo savo dvasinę gyvybę išreikšti gražiausiais kūrybos žiedais. Ir jie yra puiki priemonė išlaikyti mūsų dvasinį gajumą ir tautą apsaugoti nuo didžiųjų pavojų.

Mūsų tautiškumas buvo nuspalvintas humanistinėmis pradais. Jis išaugo iš mūsų tautos būdo savybių. Todėl jis remiasi ne romantizmo mistika, bet gilaus proto galia. Ir šiuo atveju mūsų valstybės vyrai siekė ne kitus pavergti, bet sudaryti tinkamas sąlygas, kad lietuviško tautiškumo pavėsyje galėtų tarpiti ir žydėti viso krašto ūkinė ir dvasinė kultūra.

Kalbant apie mūsų tautiškumo būklę, jo raidą ir ateities gaires, reikia turėti mintyje mūsų tautos praeities sunkius istorinius įvykius ir išgyvenimus. Mūsų tautos likiminė padėtis yra labai panaši į tuos laikus, kada Maironis dainavo: "Tas ne lietuvis, kurs jo būdo, jos žemės dainų nemylės! Neverks, kad patys sūnūs žudo, kas verta meilės ir garbės..."

Ir ištikrųjų nedėkingo laiko likiminė banga svetur išklydusių lietuvių gretas siaubingai tirpdo ir skandina svetimos jūros gėlmėse. Šito pavojaus akivaizdoje neolituanai pasipuošę gražiomis spalvomis ir širdyse pažadinę tyrą meilę motinai -- Tėvynei -- Lietuvai turi tapti tuo didžiuoju švyturiu, kuris pro juodus nutautimo debesius šviestų kelią ateinančiom kartom, kad Nemuno krašto ir Baltijos gintarinės pakrantės vaizdas būtų gyvas jaunųjų širdyse ir mintyse. Todėl Vasario 16-tos proga atnaujinkime pasiryžimą savo tėvų kilmės kraštui, amžiais ugdžiu-

siam tautą žygiuose, garbėje ir varguose.

TAUTOS VALIOS RYŽTAS

Į tautinio idealizmo dinamikos turinį yra įpintas ne vien tik lietuviybės išlaikymo principas, bet ir tautos valios pasiryžimas, kad ji galėtų visokeriopai ugdyti ir stiprinti savo dvasinę ir medžiaginę kultūrą ir ne leisti susilpnėti savo fizinėm jėgom. Lietuviybės išlaikymo uždavinys tėra tik būtina priemonė, kad tautos sąmonės gyvybė būtų apsaugota nuo mirties... Tauta turi išlaikyti ne vien tik gyvybę, bet ji turi sugėbėti sutelkti savo dvasios kūrybinę galią, kad jos pagalba atskleistų savo tautos sielos kūrybinius polėkius.

Į LAISVĖS IDEALO ĮGYVENDINIMĄ.

Tautos praeities žygiai ir jos prosenelių atlikti darbai turi skatinti ir grūdinti bendro menės narius, kad ir sunkiose mūsų tautai likimo sąlygose, savo nepalaužiamą valią, energiją ir ryžtą veržtųsi į savo tautai pripažintą laisvę, savo darbus nužymėtų kultūrinės kūrybos vaisiais. Tik kietos ir brandžios asmenybės, išaugusios iš lietuviybės gavalingo troškimo, sugėbės vesti tautą į pilnutinį laisvės idealo įgyvendinimą ir atliks prasmingą žmogui ir tautai skirtą uždavinį.

SUNKIŲ BANDYMŲ DIENOS

Šiandien tėvynėje pasi likusius kankina skiepijamas materializmas, griaušančioji dvasia raudasi po lietuvių tautos dvasinį lobyną, begailėsčio naikina tautos išugdytą supratimą apie teisingumą, artimo meilę ir pasiaukojimą tėvynei, išprievartaujama žmogaus garbės ir sąžinės laisvė, be atodairos ruošia mūsų tautą galutiniam išnykimui. Svetur išklydusius smaugiama teralinius turtėjimas ir skubėjimas greičiau pamesti lietuviškos dvasios gražų rūbą. Lietuviybės idėja šiandien yra dideliame bandymų kelyje. Yra didelis pavojus, kad ji gali virsti tik šventadieniniu rūbu, kurį dėvime tik kelis kartus metuose per didžiulias šventes. Vėliau saugiai kabiname į spintą ir gal kada nors vėl reikės su juo pasirodyti. Tai ženklas, kad lietuviybės idėją norime paversti be gyvybės seniena. O reikėtų, kad dinamiskos lietuviybės išlaikymo idėja mus lydetų kiekviename žingsnyje, degančiais troškimais prasiskverbti į mūsų mintis, jausmus ir darbus. Tik galingai deganti lietuviybės idėja mūsų širdyse gali virsti tuo didžiuoju ginklu mūsų Lietuvos laisvinimo darbe.

MARKSIZMO IR KAPITALIZMO PAVOJAI

Pagal Markso mokslą ateities gyvenime tautos

turėtų išnykti, jų vietoje atsiradus tautiškumo antspalvio neturinčiai bendruomenei. Tat šiuo atveju kiekvienas tautiškumo pasireiškimas pagal Markso doktriną yra nepageidaujamas. Tautos turi išnykti, kad jų vietoje galėtų atsirasti internacionalinė žmonijos masė... Kapitalistinėje sistemoje yra pavojus žmogui pavirsti be dvasinių gamybos įrankių. Žmogaus dvasios pradai palengva užleidžia vietą materializmo pagimdytam skubėjimo rūpesčiui. Šitokioje būklėje dažnai žmogaus gražios dvasinius nusiteikimus pakeičia bedvasė materializmo aplinkumai ir be idėjinė rutina. Tik stiprios asmenybės, apsišarvavusios geležine valia ir nepalaužiamu ryžtu, gali išlikti nepalietos žalingos materializmo įtakos. Kiekvieno lietuvių šventa pareiga apsidrausti prieš tuos realius pavojus. Jausti didelę atsakomybę prieš istoriją ir mūsų tautos ateitį, nes šiandien istorija yra liudininkė mūsų veiksmų, o rytoj ji bus teisėja mūsų paliktų darbų.

VASARIO 16-TOS DIENOS AKTAS

Vasario 16-tos dienos aktas tai nėra vien 20 asmenų tautos tarybos darbas... Vasario 16-tos aktas yra ilgų kryžiaus kančių, ištvermės, ryžto ir visos lietuvių tautos nepalaužiamos valios ir tautinio darbo rezultatas. Vasario 16-tos aktas yra didysis lietuvių tautos lietuviybės išlaikymo egzaminas. Vasario 16-tos akte yra sukaupiti lietuvių tautinio idealizmo gražiausieji kūrybos polėkiai ir našaus darbo prasmingi vaisiai. Vasario 16-tos akte atsispindi lietuvių tautos sunkių ir ilgų kovų išbandyta ištvermė ir tautos nemirštamas troškimas veržtis į tautos galutinį tikslą... laisvę. Aišku, kad sunki mūsų tautos likiminė kova darė didelę įtaką į tautos individualybės prasmingo turinio kūrybą. Ji išlėto augo ir turtėjo ir pagaliau atgimusios Lietuvos tautiškumas tapo sąmoningai besireiškianti lietuviybė, virtusi tuo didžiuoju idealu. Lietuviybė, tai nemirštama tautinė dorybė, kuria tiki ir pamaldus bažnytinis žmogus ir liberaliai nusiteikęs krikščionis ir tautiškai apsisprendęs socialistas.

DIDYSIS MŪSŲ ŠVYTURYS

Lietuviybė, tai žmogaus dvasinių polėkių gražus derinys, kuriame atsispindi tautos būdas, jos sąmonė ir valia. Lietuviybė tai išugdytų brandžių ir valingų asmenybių išdava. Lietuviybė yra mūsų tautinio idealizmo gražiausia kūrybos apraiška. Idealizmo, apie kurį dainavo mūsų atgimimo dainius Maironis, gaivinamais Varpo aidais iš miego kėlė Vincas Kudirka, ugningais žodžiais kalbėjo Tumas-Vaižgantas ir visa eilė anos gadinės

AKIMIRKOS APIE REZISTENCIJĄ (8)

BRONYS RAILA

PASISEKIMO PAVOJAI

Nors ir trumpai, nors tik keilais požiūriais "pasikalbėjus" su Romualdu Spaliu, man rodos, skaitytojui bus aiškesnis rašytojo kelias, užsimojimai, svajonės, tikslai ir specialiai šiuo atžvilgiu - kas yra ir ko jis gali rasti vėliausiam "Rezistencijos" romane.

Ar priejęs prie tikrojo reikalo, dabar turėčiau atpasakoti romano turinį? Ne, taip neketinčiau daryti. Pirma, kad jau ne vienas šimtas romaną tikriausiai bus skaitę, tad nėra reikalo jiems atkartoti, ką jie jau gerai žino. Antra, romano leidėjas, Vilties Draugija, teisėtai galėtų būti nepatenkinta mano įsikišimu. Kas numeryje dabar Dirva skelbia ir siflo naująjį veikalą užsisakyti. Tad jei aš papasakočiau romano intriga ir atomazgą, sumažinčiau skaitytojo smalsumą, ir ne vienas gal nebejaustų reikalo veikalą įsigyti. Trečia, vakariečių pasaulyje jau seniai yra išgalėjęs dėsnis naujai pasirodžiusių romanų ar filmų profesionaliam recenzentui, pagrįstas šių amato grupių solidarumu: galima viską rašyti, skaitytoją ar žiūrovą intriguoti, paminėti vieną kitą epizodą, girti ar išpeikti, bet neatskleisti atomazgos, palikti šį tą paslapyje.

Lietuvių spaudoje šio dėsnio dažnai nepaisoma, o reikėtų jo laikytis, jis yra rimtas ir gana sveikas.

Taigi, "Rezistencijoje" toliau gyvena ir veikia Spalio generacijos herojai, kurių daugumas pasirodė jau "gatvės berniuko nuotykiams", netrukus raizgėsi "antribos", busdami bręstančiam gyvenimui gimnazijoje, mokėsi, pramogavo ir brendo Kauno "alma mater" aplinkoje, - ir štai juos užgriūva pirmoji bolševikų okupacija 1940 metais. Ką jie dabar darys, kaip reaguos, ką pergyvens ir jaus, ką veiks ligi 1941 m. Birželio sukilimo?

Kai kurie, ypač vienas iš pagrindinių generacijos herojų, Jonas Vaitas, - "dar labai jaunas, juodbruvis, ryžtingas ir gana kapotų bruozų vaikinąs", - išeina iš kalėjimo ir iš visų jėgų jungiasi į naujos sovietinės santvarkos statybą, baigdamas ją enka vedisto karjera. Kiti svyruoja, šlitinėja, taikstosi, vaidina dvigubus vaidmenis. Bet daugumas maištauja, ryžtasi nepasiduoti, agituoja, sabotuoja, lenda į pogrindį, sudarinėja ginklų atsargas, ruošiasi pasipriešinimui, ypač karininkas Šereika, studentas neolituanas Alėjūnas, ateitininkas Noreiša, varpininkas Ruseckas, studentė Paberžytė, net gimnazistė Nijolė ir kiti. Visi jie vienu ar kitu būdu, dabarties žodžiu tarant, dalyvauja rezistencijoje.

Tai vyraujanti, pagrindinė romano tema. Be abejo, iš to kilo ir toks viso veikalo pavadinimas. O drauge su tuo, spėčiau, neišvengiamai kilo viena sunki problema autoriui, o skaitytojui paskatinimas kritikuoti. Ar romanas teisingai ir pilnai atvaizduoja lietuvių tautos prieš komunistinę ir priešrusišką rezistenciją pirmuoju bolševikmečiu? Ar jo herojai yra tipingi to laikotarpio veiksmų ir nuotakų išreiškėjai? Kur gyvoji tiesa, ir kur trūkumai ar klaidos, jeigu jų yra?

Problema ir man, kaip skaitytojui, turinčiam pretenzijų į šioji toki kritiką. Ypač dabar, kai "Lietuvių literatūra svetur" per V. Kulboko malonę pakėlė mane į kritiko moralisto rangą...

Jau aiškinaus, kaip dėl to jaučiuosi. Bet jeigu kiti taip nori ir taip mano, tai gal ir derėtų pabūti pir-

miausia moralistu, netgi "savotiškai patriotiniu", žinoma, tik nieku būdu nesirengiant įjungti Spalio romaną į Lietuvos laisvinimo darbą. Vėliau net labiau norėčiau dar pabūti ir amoralistu, jeigu Dirvos redaktorius sutiks ir jei daugelis skaitytojų bei dar aukštesnių veiksmų nepareikalaus būtinai vėl pašalinti mane iš laikraščio puslapių.

O žiūrint moralistiškai, pirmiausia tektų pabrėžti tai, kas yra teigiamiausia šiame Spalio veikale. Tai jo tema - lietuvių tautos likimo ir pergyvenimų tekstuose svarbi, reikšminga, herojinė, didelių prasmų, nuolat tebeaktuali. Nežiūrint, kad daugelio mūsų rašytojų jau vartota, bet toli gražu dar neišsemta, visumos nepasiekusi, ligi gelmių neprisikasta. Nežiūrint, kad ir Spalio naujas šios temos užmojis taip pat dar gana toli nuo pasisekimo...

Antra - tai romano turinio ir intrigos idomumas, jį skaitant. Man rodos, kad kaip skaitytojas aš dažniausiai esu, išdidžiai tarant, gana reiklus, visuomet skeptiškas, beveik laikau sau už pareigą priekabauti ir ištrūkusių sagų ieškoti - o pradėjęs skaityti "Rezistenciją", nemečiau iš rankų, nors gerai žinodamas, kai bus kruvinai sunku, taip trumpai tepamiegojus, kitą rytą atsikelti. Patikrinau kitus kelis skaitytojus - tas pats, visi sakė, kad būvę idomu, nenusibodę, intrigavę...

Be abejo, žiūrint literato amoralisto ir estetiko akimis, šios dvikūrinio savybės - temos reikšmingumas ir skaitant idomumas - yra antraeilės žemos kokybės, net vulgarios. Jeigu taip, tai dar didesniais menos šedevrais būtų daugelis detektyvinių romanų ir įvairios kitos "misterijos", ypač gera pornografinė literatūra. Tačiau kai anos dvi savybės veikale susijungia, vis dėl to daug reiškia. Daugelis kitų "probleminių" romanų ir įmantriausių stilistinių ieškojimų su savo problemom ir ieškojimais ramiai gulės ir toliau lentynų apačioje ar, dažniausia, po knygy sandėlio dulkių sluoksniu, neveiks nei žmonių sąmonės, nei gyvenimo, - o tokie, kaip Spalio, romanai yra ir, tur būt, dar ilgai bus skaitomi.

Tai atvejai, kur ir moralistui ir amoralistui kritikai pasidaro sunkiausia, nes matai, kaip tavo abstraktūs pagrindai pakyba ore.

Galėtum veikalą sudirbti, į dulkes sumalti, matai jo ydas ir silpnybes, - bet publika vis tiek skaito, žiūrovai eina į tokius filmus, dailės parodose perka tokius nevykusius kūrinius, koncertuose klausosi nuvalkiotų dainų. Vienu atveju kūriniai tau atrodo per daug moderniškai, pamišėliškai, beprotiškai, grynios nesąmonės. Kitu atveju stebies, kaip publika dar gali pakęsti tokius nemoderniškus, archajiškus, visiškai supelėjusius, nereikšmingos senovės atgyvenas. Bet ji skaito, žiūri, klauso, ir ką tu tiems stuobriam padarysi?

Kad Spalis per greit nepasikeltų į puikybę, nenorėčiau jo lepinti. Jam prieš akis, kaip sakėsi, dar stovi didelis uždavinys, stambus ir vertingas užsimojimas. Būtų apgailėtina, jei jis toliau nebrestų ir nestiprėtų, o, pasitenkindamas ligišolinėmis sėkmėmis, daugiau nesikankintų ir kartotų kai kurias ydas bei klaidas. Todėl gal bus geriau, jei pradėsiu nuo priekaištų, abejonių ir visiškai aiškių trūkumų iškėlimo, kurie man kilo kaip romano skaitytojui ir kaip to paties laikotarpio gyvenimo stebėtojui.

idealistų. Jų pranašingi žodžiai pasiekė mūsų tautos gyvybės sąmonę, sužadino tautos karnie laisvės ilgesį ir per au kas, kančias ir didelį tautinį idealizmą sužiebė laisvės idealas. Šiandien, kai mūsų tautos dalis likimo bangų yra išblaškyta po platų-

kūrybinę jėgą. Lietuvių tauta II Pasaulinio karo kruvinose audrose patyrė sunkią savo nedalią. Daug kančios ir neteisybės, daug nedėkingos klastos ir brutalaus paniekimo ir visa tai dar nėra pasaulio sąžinei pasakyta ir (Nukelta į 6 psl.)

KŪRYBA IR MOKSLAS

ENCIKLOPEDIJOS SUBATVAKARIS

Pabaigtuvės ir LEL nauji leidiniai

Šeštadienį prieš Verbas, ko-vo 21 d. vakare, ALTS-gos Bos-tono sk. namuose, surengtas kultūrinis subatvakaris, kurio programa buvo skirta Lietuvių Enciklopedijos leidimo pabaigtuvėms paminėti ir tos pačios leidyklos naujiems leidiniams pristatyti. Tardami atskirus žodžius, programoj dalyvavo L.E. leidėjas Juozas Kapočius ir Encyclopedija Lituanica redaktorius prof. Simas Sužiedėlis.

Pradžioj kult. subatvakarių programų vedėjas St. Santvaras klausytojus supažindino su LEL naujaisiais leidiniais, kurie mūsų kultūriniam gyvenime yra reikšmingi įvykiai. Tas St. Santvarko stipriai suglaustas mintis, kaip informaciją, čia ir spausdiname.

Lietuvių Enciklopedijos Papildymai, XXXVI tomas, išleis ta 1969 m., 544 psl.

L.E. leidimo pabaigtuvės, tie didelio tritiso dėka atsiradę 36 solidūs tomai, mūsų tarpe praejo beveik tylom, tik šen ir ten kukliu vario varpeliu paskambinus. Gi taškas, nors maži ty taškeliai, kam nors reikėjo padėti. Kult. subatvakarių rengėjams atrodė, jog tas padaryti priderėjo Bostonui, kur L.E. gimė ir išaugo į didelį medį.

Kai istorinės reikšmės leidinys buvo pradėtas leisti (L.E. pirmasis tomas pasirodė 1953 m.) mes buvom suskilę: du sparnus: skeptikai atkakliai pranašavo užsimoto darbo netyesėjimą, jo žlugimą tą dieną, kai išsisems Lietuvos leistosios enciklopedijos medžiaga (ir jie turėjo pagrįdą taip "pranašauti", nes itin svarbus medžiagos šaltiniai Lietuvoj anuomet beveik akliai buvo uždaryti geležine uždanga), o J. Kapočiaus sumanymo rėmėjai, kas kuobegaldamas, šoko jam į talką (pastarųjų optimizmas rėmėsi gal tik viena prieleida -- pasitikėjimu lietuviška talka, pasitikėjimu savom jėgom). Šešiolika mūsų gyvenimo metų sudegė ne be prasmės, polėkis nepalūžo, ilgainiui darbas įsijungė ir skeptikai, Lietuvių Enciklopedija išleista, ir tai liudija ne tik mūsų patriotizmą, bet ir intelektualinį brandumą bei pajėgumą.

Nuopelnai, žiandientai jaugalime vadinti garbės vainikui, ari-tenka leideiui J. Kapočiui, redaktoriams prof. Vaclo Biržiškai, Ant. Bendoriui (jū, o taip pat ir kitų mirusių L.E. bendradarbių atmintis čia buvo pa-gerbta atsistojimu), prof. Pr. Čepėnui, dr. J. Girniui, prof. dr. J. Puziniui, šimtams leidinio bendradarbių, tikstančių kitam jo prenumeratorių, techniška-jam LEL personalui, šis milžiniškas darbas nebūtų buvęs tei-sėtas, jeigu tos sudėtingos or-ganizacijos nors vienas ratukas būtų atsikakęs veikti.

L.E. Papildymų tomui išėjus, t.y., nupynus pabaigtuvių vainiką, nors viešuoju vėliavų ir ne-keldami, apsijungėm į bendrą džiaugsmą, beveik į visuotinį pa-sitenkinimą. Tas nuotalkas ne-sunku apčiuopti išėjimoje, ypa-čiai JAV ir Kanados lietuvių tar-pe, jos jaučiamos ir rusų oku-puotoj Lietuvoj. Berods, taik-liai ir teisingai L.E. išleidimą apibūdino vienas tautietis, nese-niai atvykęs iš Lietuvos ir lan-kęs šį kraštą; jo žodžiai: "Man rodosi, jūs patys neapčiuopiate, kokį milžinišką darbą įveikėte, išleisdami Lietuvių Enciklope-diją". Gal būt, kad ir neap-čiuopiam, nes ir pats įvykis, ir atlikti darbai mūsų tarpe dar neturi perspektyvos, dar neturi nuotolio, iš kurio į L.E. būtų ga-lima pažvelgti objektyviai, beas-meniskumų ir aistrų.

Tačiau, argi iš tikro L.E. jau yra baigta leisti? Tur būt, kad ne. Pralėks metai kiti -- ir vėl susikraus medžiagos naujam Pa-pildymų tomui, nekalbant apie leidinio perredagavimą, patobu-linimą ir jo naują laidą. Kaip

dabar atrodo, pakankamą kiekį intelektualinių jėgų tam tomui paruošti turėsime, tik kažin ar atsiras būrys žmonių, kurie no-rėtų kibtį į tokį "nepelningą" darbą. Labai galimas dalykas, kad pastatytasis monumentas, gal net ilgesnį laiką, ir bus tie 36 L.E. tomai.

BRONYS RAILA: Dialogas su lietuviais, Akimirksnių kronikos 2-roji knyga, dail. Kos-tas Jezerskas, LEL 1970 m. lei-dinys, 560 psl.

Bronio Railos Dialogas su lie-tuviais, spausdinimo technikos požiūriu itin dailiai apipavida-linta knyga, šiek tiek yra pa-žįstama tiems lietuviams, kurie skaito Dirvą. Tačiau autorius, savo akimirkas jungdamas į at-skirą veiklą, apgėnėję sausas šakas, stipriai apdailino savo darbą, kai ką nubraukė, kai ku-riuos pasisakymus paryškino ir papildė.

Dialogo rašytojas, nors neiš-vengiamai asmeniškai žvelgda-mas į kai kurias problemas, vi-sur ieško to aukso vidurio, ku-rio mes visi ilgamės. Originali mintis, subtilus, o drauge ir aštrus vieno ar kito klausimo nagrinėjimas, spalvingai ir tirš-tai surikiuota argumentacija -- tai Br. Railos veikalo šviesos pluoštai, mylimomis pakilę aukš-tyn nuo tų lėkštybių, kurių vis dar nestingia mūsų periodinėj spaudoj.

Bronio Railos raštų stilius yra išdailintas, lakus ir šmaikš-tus, kalba graži, sklandi ir tur-tinga, o tų raštų turinys -- ta-lentingo žmogaus, erudito, veiki-kaus poeto, o ne publicisto dar-bas; darbas žmogaus labai rim-tai, net su širdies sopuliu, žvel-giančio į savo pašaukimą. Br. Raila nesunkiai rašo, bet labai rūpestingai ir sunkiai darbu rengiasi, ilgas valandas savo ki-dikiui ieškodamas tinkamos ap-rangos. Jis yra ne tik šio meto mūsų iškilius publicistas, bet ir polemikos meistras.

Br. Railos Dialogas su lie-tuviais šakojasi dviem kryptim: tai pašnekesiai su okupuotoj Lie-tuvoj gyvenančiais lietuviiais ir su išėivijos lietuviiais, tai aš-trus ir vietomis kandus žvilgs-nis į klausimus, kuriuos gyve-namas laikas mums nuolat iškė-lia. Nors dialogas su abiem pu-sėm savo esme yra opus ir jaut-rus, gal jis žiebtų žaibų ir sukel-ti dūmų, skaitytoją jis tuč tuo-jau pagauja, suintriguoja ir su-simąstymą dėl visokių mūsų gy-venimo "markasčių" įtraukia.

Kaip daugelio kitų autorių, ir Br. Railos Dialogą reikia imti į rankas ne tik su intelektualiniu pasirengimu, bet ir su pagarba, nors su lašeliu meilės. Suprie-šišku nusistatymu, ypač su iš-ankstiniu priešišku nusistaty-mu, bus nelengva puikaus veika-lo tiesą atrasti.

Tad aš ir linkiu Tamstoms pa-sikalbėti su Br. Raila draugiš-ka, pabuvoti su juo bičiuliškos dvasios nuotaikose. Dialogas su lietuviiais, tas didelis ir įdomus rašytojo darbas, iš tikro yra pro-švaistė mūsų vis daugiau susi-drumsčiančioj kadienybėj.

NEMARIOJI ŽEMĖ, Lietu-va pasaulinės poezijos posmuo-

se, Antologija; sudarė Alfonsas Tyruolis, išleido LEL 1970 m. 176 psl.

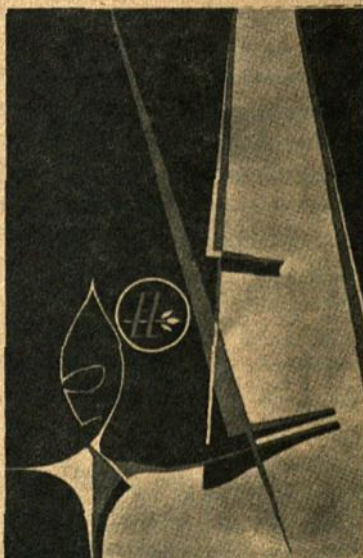
Nemarioji Žemė yra pats nau-jausias LEL leidinys. Kaip met-rikoj matom, spaudai jį paren-gė poetas ir vertėjas Alfonsas Tyruolis, surasdamas ir knygos-na sudėdamas net 52 svetimus autorius, eilėmis rašiusius apie Lietuvą. Be abejonės, tai nėra visi svetimųjų poezijos žodžiai, skirti Lietuvai, bet surinkta au-torių kiekis jau ir šis Alf. Tyruo-lio darbas yra nemenkas, aprė-pias itin gausų poezijos pluoštą, dedikuotą lietuvių tautai, mūsų nemariajai žemei.

Svetimųjų poetiniai pasisaky-mai apie Lietuvą minimoj anto-logijoje pradėdami viduramžiais -- dokumentu, kuris yra žino-mas kaip XIII a. Eiluočioji Livo-nijos kronika, rašyta karaliaus Mindaugo laikais, Peržengęs Ankstesniosius amžius (XIII-XVa.), sudarančius pirmąjį anto-logijos skyrį, toliau Alf. Tyruo-lis atveda mus į Humanistinį am-žių (XVI-XVII a.), Romantizmo metą (XVIII - XIX a.) ir Naujo-sius laikus (XIX - XX a.), Regiu Nemariosios Žemės knygų su-darytojas aprėpė nemenką lai-ko tarpą. Be kruopštaus ir rū-pestingo darbo, nėra abejonės, jis nebūtų galėjęs to aukštai ky-bančio vaisiaus pasiekti.

Antologijos vertėjų būrys taip pat nemenkas. Be paties Alf. Tyruolio gausių vertimų, šio-se knygose rasim dar šias ver-tėjų pavardes: A. Dulskis, B. Kazlauskas, dr. A. Rukša, M. Gustaitis, V. Mykolaitis - Put-nas, F. Kirša, St. Meringis, A. Valaitis, B. Suorga, J. Tamu-lis, A. Baltinis, Myk. Vaitkus, A. Vaičiulaitis, M. Evenšteinas, N. Šapira, P. Babickas, J. Kėkš-tas, J. Aistis, H. Radauskas, J. Tininis, St. Santvaras ir kt.

Jei laikysimės kriterijaus, kad poezijos kūrinių netmano-ma išversti, kad juos reikia at-kurti, tai, savaime aišku, Ne-mariojoj žemėj rasime stipres-nių ir silpnesnių vertimų. Bet... kūrybiniam darbe gal kitaip ir būtų negali, nes žmogaus fizi-nės ir dvasinės jėgos, deja, nė-ra to paties lygio, nėra jos pa-gal tą patį saiką atsaikuotos.

Nemarioji Žemė -- tas nau-jasis LEL leidinys -- savo po-lėkiu nėra dažnas paukštis mū-sų padangėj. Gal ne viskas tos knygose mus jaudins, gal daug kas kutens tik mūsų smalsumą, bet į mūsų sielas jos neatneš ir skurdo.

ENCYCLOPEDIA LITUANI-CA, I-mas tomas, ABC raidės, redaktorius prof. Simas Suže-dėlis, dail. Tel. Valius, 1970 m. LEL leidinys, 608 psl.

Encyclopedija Lituanica, pir-masis iš numatytų šešių lituanis-tikos tomų anglų kalba, yra nau-jas paminklas, kurį Lietuvių Enciklopedijos Leidykla ryžta-si mūsų pakelėse pastatyti. Jeigu ir jį pasiseks bokšto viršūne užbaigti -- gal turėsime pagrįn-do nemažiau pasidžiaugti, kaip nūdien džiaugėmės L.E. sure-dagavimu ir išleidimo pabaig-tuvėm.

Tačiau prie šio darbo, taip pat sunkaus, reikšmingo ir mi-lžiniško darbo, aš nesirengiu il-

gėliau sustoti, -- ištarė St. San-tvaras, -- nes šį vakarą savo tarpe turime EL leideją p. J. Kapočių ir to leidinio redaktorių prof. Simą Sužiedėlį. Esu tikras, jie pasakys tikresnį ir spalvingesnį žodį.

L.E. ir E.L. leidejas Juozas Kapočius, keliolikos metų lai-kotarpį parodęs stebinančią iš-teklių energijos ir drąsos, su-sirinkusių sutiktas karštais plo-jimais. Trumpais bruožais jis apžvelgė lietuviškosios enci-klopedijos atsiradimo istoriją, pradėdamas 1909 m., kai Ol-ševskis Chicagoj buvo užsi-mojęs enciklopediją išleisti ir net redakciją buvo sudaręs (KL Jurgelionis, Lalis), Nepr. Lie-tuvoj, imtinai su hitlerine oku-pacija, tesuspėta enciklopedijos išleisti tik devynis tomus ir ke-letą sąsiuvinų. Rusų okupuotoj Lietuvoj to pobūdžio leidinys ne-susilaukė leidimo, ten šiuo me-tu yra leidžiama Mažoji Lietu-viškoji Enciklopedija. Kai lei-dėjas prisiminė L.E. leidimo pabaigtuves -- ir vėl pasipy-lė plojimais.

Sustojęs prie Encyclopedia Lituanica, kuri taip pat turi draugų ir nedraugų, (gal tik fak-tą išskėlė), kad iki šiol tesulauk-ta tik 45% prenumeratorių para-mos, Vadinasi, dar stinga 55% prenumeratorių! Leidiniui, ku-rio reikalingumu, tur būt, nei vienas nedrįstumė suabejoti, toks rėmėjų trūkumas nėra ge-ras ženklas. Bet jau yra ren-giamas ir II-sis E.L. tomas, jis turėtų pasirodyti vienerių metų laikotarpį ir baigtis rai-de J. Leidejas J. Kapočius gy-vena viltim, kad tautiečiai su-krus ir Encyclopedia Lituanica leidyba susilauks to lygio, ku-ris LEL įgalins išleisti Lietu-vių Enciklopediją.

Prof. Simas Sužiedėlis, daug trindso ir sunkaus darbo lėdęs į Encyclopedia Lituanica I-jo tomo suredagavimą, su šypse-na prisipažino, kad jis antrą kartą savo gyvenime turis kal-bėti apie savo paties darbą. Pirmą kartą prof. M. Biržiš-ka už tai jam parašęs dvejetu-ką, ar tokia dalis ir dabar jo neištikslinti?...

Glaustom mintim, ryškiu sa-kiniiu redaktorius minėjo sun-kumus, su kuriais susiduriama E.L. redaguojant. Visų pirma, kam šis leidinys yra taikomas -- tik angliškai kalbančiam pa-sauliui ar ir lietuviškai nekal-bantiems lietuviams? Praktika rodanti, kad vieniems ir ki-tiems, o tai jau stipriai veikia medžiagos atranką ir jos paren-gimą. Nelengvi klausimai išky-la, kai susiduriama su Lietu-vos istorija, jos sienom, mies-tais, kurie buvo mūsų protėvių statyti, o dabar atsidūrė už Lie-tuvos ribų, istoriniai valstybės ir kultūros asmenys, kurių pa-vardės yra taip nevienodai ra-šomos, na, ir dar eilė kitų ne-lengvai sprendžiamų uždavinių. Lietuvių Enciklopedija esan-ti tvirtas pagrindas anglų kal-ba leidžiamai lituanistikai, bet einant į svetimosios namus, ir tą medžiagą reikia perrašyti ir perredaguoti. Tad sunkumų daug, darbo begalės, reikia tik stebėtis, kaip vienas žmogus ga-li tokį kalną pakelti. Ir dera su-tikti su prof. S. Sužiedėliu, iš tikro, kartais mes esam drąsūs ir atkaklūs žmonės, nes ima-mės tokį darbą, kurie, iš ša-lies žiūrint, žmogaus jėgom nė-ra pakeliami.

Kult. Subatvarkio dalyviai ir prof. S. Sužiedėlis sutiko ir sveikino nuoširdžiais plojimais.

Trys Bostono neolituani -- Laima Antanavičiūtė, Birutė Vaičiūrgytė ir dabartinis pada-linio pirmininkas Povilas Ma-nomaitis nuo enciklopedijos džiaugsmų ir rūpesčių mus nu-kėlė į kitą lietuvių tautos prob-lematiką -- į lietuviškos šėimos sudarymą bei išlaikymo proble-matiką. Birutė ir Laima turėjo gerokai padirbėti, kol iš Vinco Kudirkos redaguojamo Varpo at-rinko gana gausų pluoštą pasi-sakymų apie lietuviškos šėimos kūrimą. Kai kas žiandien mus jau juokina, nes 1893 - 1895 m. problemos dabar jau gana skirtingos, bet jų esmė daug kur tebėra ta pati. Klausytojai nuo-širdžiai gėrėjosį jaunąsias kaltyto-

Vladas Ramojus "Kritusieji už laisvę" knygos autorius po knygos pristatymo dalyviams pasirašo autografus. Kairėje Dirvos bendradarbis J. Janušaitis. V. Noreikos nuotrauka

SKAITYKIME KAIP TĖVYNĖS MEILĖS EVANGELIJĄ

Nuskubėjo praeitin puskapis metų, mūsų tau-tos kančios kelyje pali-kęs daug aukos ir hero-jizmo. Tauta, kovojusi už laisvę ir nepriklau-somybę, nekapituliuavo, bet tik pritilo. Tautos vaikų sudėtoji auka liks nemari. Priešas klas-tos istoriją, iškreips tie-sos veidą ir nužmogins herojus, kurie mylėjo gimtąją žemę ir už jos laisvę kovojo.

Bet gi tėvynėje žmo-nių širdyse jie liks gyvi. Jų kapus ženklins tėvy-nainiai gėlių puokšte, su piltus palaukėse ir pa-miškėse gauburėlius dažnai suvilgins artimųjų ašaros.

Mums likimas lėmė tremties kelius. Tačiau ir laisvajame pasaulyje pabirę, mes jungiamės širdimi su tais, kurie kovojo ir mirė už Lietu-vos laisvę. Jų atminimą turime kartoti mes, kar-toti dažnai, kartoti vaikų vaikams.

Ir štai, kad mūsų tau-tos herojų žygiai nebūtų laiko dantų suėsti, Vla-das Ramojus pasirenka sunkaus darbo kelią, kad ir kuklius, bet negreitai nykstančius paminklus, suglaudęs bent mažytę dalelę tos didžiosios mū-sų tautos laisvės kovos ir tuose paminkluose įrašyti bent keletą šim-tų vardu, liudijančių di-dįjį tautos pasipriešini-mą, laisvės troškimą ir už laisvę 30.000 paauko-tų gyvybių.

Tad kovo mėn. 6 d., tų minčių vedini, rin-komės į Jaunimo Cent-rą pasitikti ateinančio į skaitytoją Vlodo Ramo-jaus "Kritusieji už lais-vę" antro tomo, kurį au-torius dedikuoja "Dai-navos" ansamblui, šven-čiančiam šiais metais 25 metų veiklos sukaktį.

Jų puikiai tartim ir jų skaitymo išraiška. Pov. Manomaitis, pa-skaitęs jauno poeto Vėžio eilė-raštį, kudirkinis laikas dailiai sujungė su dabartim, L. Anta-navičiūtės, B. Vaičiūrgytės ir Pov. Manomaičio pasirodymas buvo tikrai maloni vakaro atgaiva.

Kitas kultūrinis subatvakaris yra rengiamas tuose pačiuose ALTS-gos Bostono sk. namuose, balandžio 18 d. vakare, kada bus atidaryta dail. Jono Kelečiaus tapybos darbų paroda. Parodos atidaryme dalyvaujs pats dail. J. Kelečius, atvykęs iš Chica-gos. (P.G.)

Naujosios knygos pri-statymą visuomenei su-ruošė "Dainavos" an-samblis. Pasigėrėtinas būrys lietuviškos knygos mylėtojų, jų tarpe daug rašytojų ir Vl. Ramo-jaus artimų bičiulių.

Aleksas Smilga, an-samblio vicepirminin-kas, pasidžiaugė gau-siu dalyvių skaičiumi ir pakvietė dainavietę rašy-toją Danutę Bindokienę vadovauti knygos prista-tymo vakarui.

D. Bindokienė priminė, kad į literatūros pa-saulį ateina naujagimis -- Vlodo Ramojus "Kri-tusieji už laisvę" antras tomas ir ši knyga glaus-tina prie Šv. Rašto, ją turime skaityti kaip šven-tą tėvynės meilės evan-geliją. Jos neužmiršti. Ją turi skaityti mūsų jau-nimas. Jaunimui reika-lingi herojai, patrauklūs ir uždegę pavyzdžiai. Šią knygą skaitydamas jau-nimas visa tai ras. "Kri-tusieji už laisvę" tebū-nie jaunimui ir mums kelrodžiu į tėvynės mei-lę ir pasiaukojimą. Už visa tai turime būti dė-kingi autoriui Vladui Ra-mojui.

Tolimesnėje savo kal-boje ji prisiminė Vladą Ramojų kaip aštrios plunksnos vyrą, bedir-bantį 25 metus spaudos darbą. "Kritusieji už laisvę", do tomai liudi-ja Vl. Ramojaus ryžtą ir meilę spaudai ir savo tėvynei. Jo gyvi, taik-lūs, patraukia skaityto-ją, aktualūs, lengvai skaitomi reportažai tur-tino mūsų spaudos pus-lapius. Savo rašiniuose jis nuoširdžiai atviras, jautrus, su meile lietu-viškam darbui vertina kiekvieną lietuvių tauti-nės kultūros apraišką, ir savu entuziazmu užde-ga skaitytoją ir kiekvie-ną lietuvi bet kokiam kul-tūriniam darbui. Vladas Ramojus per dvidešimt penkeris metus savo plunksna išsakė daug įvy-kių, kalbėjo apie daugė-lį žmonių ir spaudos dar-bo kelyje lieka vienu iš ryžtingųjų ir talentingų-jų spaudos darbuotojų.

Kun. J. Kubilius SJ plačiau apžvelgė Vl. Ra-mojaus naująjį "Kritu-sieji už laisvę" tomą, iš-keldamas Vl. Ramojaus talentą giliai įsijausti į

(Nukelta į 6 psl.)

Skaitykime kaip...

(Atkelta iš 5 psl.)

laisvės kovos dalyvių siekius, jų dvasią. Kalbėtojas pastebėjo, kad Vl. Ramojaus knygoje atsispindi vientisa tautos tragedija, beviltiška, bet neatlaidi, laisvės kova. Skaitytojas čia sutiks Lietuvos miestus, kaimus, apylinkes, daug pažįstamų veidų, artimų bičiulių, mokslo draugų, kurie degė didžiuoju idealu -- laisvės ilgesiu ir už ją žuvo. Laisvės kovų metais ir kovotojų eiles išskverbdo išdavikai, kurie padėjo palaužti laisvės kovotojų ryžtą. Kun. J. Kubilius SJ Lietuvos laisvės kovas ryškina, prisiminė ir Prancūzijos rezistenciją, kurią jis gerai pažinojo, ir papasakojo pavyzdžių, kuriuose nekalčiausi vyrai, norėję savo kraštui gero, vėliau buvo pripažinti išdavikais ir buvo sušaudomi. Tai būna visose rezistencijose ir tik istorija galės tarti teisingumo žodį. Knyga "Kritusieji už laisvę" Vl. Ramojaus parašyta melle tėvynei iškaitinta plunksna, kupina tikrovės, šiurpių pergyvenimų, heroizmo ir meilės tautai ir laisvei. Ši knyga kiekvienam lietuviui liks brangi.

Autorių sveikino Laisvės Fondo Lietuviškai Kultūrai Ugdyti vardu dr. K. Ambrozaitis.

Rašytojų Draugijos vardu taiklų žodį tarė rašytojas Aloyzas Baronas, pažymėdamas, kad knygoms vertinti mes turime specialistų, tačiau "Kritusiems už laisvę" knygos vertintojų neturime. Kovos už laisvę negalima lengvai aptarti. Gi teigiami, kad tai buvo pilietinis karas, su menkiname partizanus. Laisvės kovos būtų daug ilgiau tvėrusios, jeigu nebūtų atsiradęs savoje tautoje išdavikų. Vl. Ramojus, parašęs du toms "Kritusieji už laisvę", atliko didelį ir reikšmingą darbą, tačiau tik mažytė dalis partizanų į šias knygas tesuglausta.

Šis darbas turės būti tęsiamas ir sukaupia visa laisvės kovų medžiaga. To gi nepadarius, nusi-kalstume prieš istoriją ir tuos, kurie žuvo už tautos laisvės šventus idealus.

Prie minėtų sveikintojų, gražius ir nuoširdžius linkėjimus pareiškė Stefa Lažauskienė, Lietuvių Operos vardu ir Paštukas "Dainavos" ansamblio vardu, pažymėdamas, kad Vl. Ramojus savo paskutinį kūrinį dedikavo dainuojančiai "Dainavai".

Kuklus, mielas ir nuoliosirdus paskutinis žodis buvo Vlodo Ramojaus. Jis pažymėjo, kad prieš 1022 dienas šioje vietoje Lietuvių Opera suruošė pirmojo tomo "Kritusieji už laisvę" pristatymą. Jis trumpai prisiminė artimuosius bičiulius rašytoją a.a. Albiną Valentį, (kaip tik tą dieną sukako jo dviejų metų mirties sukaktis) žurnalistą Vytautą Kasniūną, Draugo red. Br. Kvilkį ir kitus, kurie paskatino ir daug padėjo, kad ši knyga išvystų dienos šviesą. Į visų linkėjimus, kad jis darbą tęstų, kad paruoštų tretįjį tomą, Vladas Ramojus pareiškė, kad einas į atostogas, tuo tarpu nenumatęs to darbo imtis, drauge prisiminė ir mūsų spaudoje pasirodžiusį vieną kitą jam mestą piktą žodį, ko jis tikrai nėra nusipelnęs.

Trumpoje meninėje dalyje akt. A. Dikinis sugiliu įsijautimu skaitė Mykolo Vilties "Neparašytus laiškus", kuriuose klausytojas jautė laisvės kovų dalyvių šauksmą į pasaulio sąžinę, į žmogų kūrėją, kad būtų išsakyti jų žygiai.

Po knygos pristatymo, dainaviečiai dalyvius pavaišino kavute, autorius pasirašė, knygą įsigijusiems, autografus, visi nuoširdžiai valandėlę pagyveno drauge su autorium besidalindami šios dienos džiaugsmu ir prisimindami tuos, kurie mirė, kad lietuvių tauta liktų gyva.

Vladui Ramojui, mie-

PABALTIEČIŲ SLIDINĖJIMO PIRMENYBĖS

1970 Metų Šiaurės Amerikos Pabaltiečių Slidinėjimo Pirmenybės įvyko š.m. kovo mėn. 7 d. Thunder Mountain Resorte, Boyne Falls, Michigan, Varžybas pravedė Grand Rapids Latvių Sporto Klubas. Dalyvavo latviai ir lietuviai. Estai nors ir turintieji pajėgių jaunų slidinetojų neatsiuntė nei vieno atstovo.

Vyrų slalomo ir vyrų didžiojo slalomo (17-44 m. amž.) visas tris vietas laimėjo latviai.

Vyrų veteranų slalomo (virš 44 m. amž.) I vietą laimėjo V. Čiurlionis, II -- S. Žakas ir III -- A. Nakas (visi lietuviai). Vyrų veteranų didžiojo slalomo I vietą laimėjo V. Čiurlionis, II -- A. Nakas ir III -- S. Žakas (visi lietuviai).

Iš kitų klasių -- jaunių ir jaunučių latviai laimėjo visas pirmas tris vietas, nes lietuviai jose turėjo tik vieną slidinėtąją Jūrį Čiurlionį kuris laimėjo 4 vietą jaunių klasėje slalome ir didžiajame slalome.

Moterų ir mergaičių klasėse varžėsi keturios latvių atstovės.

Pirmenybių vyriausias teisėjas Reinis Upe (latvis) sustatė gerą slalomo kursą, kuris reikalavo ypatingo susikaupimo, akyumo ir vikrumo. Vartai buvo tankiai sustatyti, ir kursas buvo gero ilgio. Didysis slalomas buvo techniškai prastas. Vartai buvo per daug tankiai sustatyti ir kursas buvo žymiai per trumpas. Buvo labai panašus į slalomą. Per slalomą buvo įvykdyti du nusileidimai, o per didįjį slalomą tik vienas.

Slalomas ir didysis slalomas reikalauja skirtingų atletikų sugebėjimų. Slalomo arti sustatyti vartai reikalauja greitų posūkių, vikrumo, susikaupimo ir ritmo. Didysis slalomas turi rečiau sustatytus vartus ir ilgesnį kelią. Čia vyrauja išvermė, įgudimas ir gerai išdirbti raumenys. Suprastinant vieną arba kitą, pažeidžiama visa šio sporto šaka, ypač kada nusileidimo (downhill) varžybos buvo nepravestos. Pagal tarptautines "Alpine" slidinėjimo taisykles -- Federation Internationale de Ski (FIS) -- pirmenybės išvedamos iš trijų varžybų: Slalomo (slalomas), Giant Slalom (didysis slalomas) ir downhill (nusileidimas). Pabaltiečių pirmeny-

lam spaudo bičiuliui, už visas pastangas lieka lietuvių visuomenė išėmimoje ir pavergtas brolis ir sesuo tėvynėje giliai dėkingi.

J. Janušaitis

Clevelandiečiai Vytenis Čiurlionis, Alis Benas ir detroitietis A. Nakas pasiruošę slidinėjimo varžyboms.

bės buvo pavadinos "1970 North American Baltic Alpine Skiing Championships". Išvada yra, kad buvo praveistos nepilnos pirmenybės, arba jos buvo netaisyklingai pavadintos.

Latviai dominavo pirmenybėse. Jų jauni slidinėtai yra gerai ištreniruoti lenktyniautojai. Lietuviai buvo visi mėgėjai. Iš nusileidimo laikų ir stiliaus aiškiai matėsi, kad lietuviai turi gerą jėgą, bet neturi praktikos. Lietuvius atstovavo Clevelando Žalio Slidinėjimo Sekcijos komanda susidedanti iš A. Benos, J. Čiurlionio, V. Čiurlionio, A. Garlauskos, A. Kalvaitis, P. Morkūno ir S. Žako ir Detroito Kovo Sporto Klubo nariai: E. Anušis, A. Nakas ir J. Šenbergas. Kiti lietuvių sporto vienetai neatsiuntė savo atstovų.

Iš pabaltiečių pasekmių buvo išvestos ir lietuvių pirmenybės. Seka šių pirmenybių rezultatai:

Vyrų slalomas: 1. V. Čiurlionis; 2. E. Anušis; 3. P. Morkūnas.

Vyrų didysis slalomas: 1. E. Anušis; 2. P. Morkūnas; 3. V. Čiurlionis.

Vyrų veteranų slalomas: 1. V. Čiurlionis; 2. S. Žakas; 3. A. Nakas.

Vyrų veteranų didysis slalomas: 1. A. Nakas; 2. S. Žakas; 3. A. Benas.

Juris Čiurlionis gavo pirmas vietas iš jaunių slalomo ir didžiojo slalomo.

Iškilniais lietuvių slidinetojas tapo E. Anušis iš Detroito. Taip pat gerai pasirodė V. Čiurlionis ir P. Morkūnas iš Clevelando.

Iš šių rungtynių galima matyti, kad lietuviams trūksta praeiglo. Labai daug žadantis ir stiprus sportininkas pasirodė jaunas 14 metų Jūris Čiurlionis.

Ateityje su praktika jis galės prasimušti į pabaltiečių pirmas eiles.

E. Anušis iš Detroito taip pat jaunas vos 20 metų vyras yra ypatingai daug žadantis ateities varžybose.

Be abejo tvirtiausias ir patvariausias mūsų Clevelando slidinėtąs lieka Vytenis Čiurlionis, kuris netik sugebėjo prasimušti į pirmas eiles pabaltiečių ir lietuvių pirmenybėse, bet ir padėjo praveisti visas rungtynes.

Petras Morkūnas Žalio slidinėjimo sekcijos organizatorius kietai krito sniegą ir tik dėl mažos nelaimės neišovė į pirmas vietas pabaltiečių rungtyne. Stasys Žakas, antro pasaulinio karo veteranas, parodė, kad nors ir su viena koja geras atletas nepasiduoda. Puikiai lėkė per vartus, nunešdamas gerus nusileidimo laikus.

Alis Benas Žalio slidininkų instruktorius ir savo ruožtu tvirtas slidinėtąs, be abejo yra kietas rungtyniautojas veteranų ir vyrų klasėse.

A. Nakas ir J. Šenbergas iš Detroito yra stiprūs vyrai ir su daugiau praktikos jie gali ateities rungtynes padaryti labai įdomias ir tamprias. Taip pat į šią eilę patenka Antanas Kalvaitis iš Clevelando, kuriam praktika ir treniruotė gali sudaryti įdomią ateitį mėgėjų rungtyne.

Pasinašius tarp lietuvių slidinetojų ypač iš Clevelando, galima jausti kietą pasiryžimą kovoti pirmas vietas ateities pirmenybėse. Treniruotė ir praktika tarp savęs ir prieš kitus klubus gali pakeisti visą ateities Pabaltiečių Slidinėjimo Pirmenybių vaizdą. O šio straipsnio rašytojui norisi užsėdėti slides ir dar sykį tuos vartus pamėginti. Nejaugi tikrai galėjo būti toks ilgas nusileidimo laikas? O gal latvių laikrodžiai...

Algis Garlauskas

NAUJA ŠALFAS S-GOS VALDYBA

ŠALFAS S-gos korespondenciniu būdu rinkimuose, naujai išrinkta ir kovo 15 d. Detroito, Sąjungos metiniame suvažiavime patvirtinta, centro valdyba pareigomis pasiskirstė sekančiai: Sigitas Krašauskas -- pirmininkas, Aloyzas Kuolas -- I-sis vicepirmininkas, Jonas Gustainis -- II-sis vicepirmininkas, Jonas Dainaitis -- generalinis sekretorius, Jonas Uogintas -- išdininkas ir protokolo sekretorius, Algimantas Naušėdas -- narys specialioms reikalams, Antanas Supronas -- narys.

Centro Valdyba stengsis apjungti daugiau jaunimo,

tęs ir stiprins lietuviškąsias tradicijas per sporto organizaciją. Bus ieškoma taip pat plano glaudžiam bendradarbiavimui su Lietuvių Bendruomene ir kitomis visuomenės bei jaunimo organizacijomis.

Centro valdyba kreipiasi į sporto klubus, sportinės veiklos darbuotojus, rašančius sportinėmis temomis spaudoje ir visus kurie domisi lietuvių sportine veikla Šiaurės Amerikoje, prašydama glaudaus bendradarbiavimo.

Lietuvybės išlaikymo idėja...

(Atkelta iš 4 psl.)

parodyta. Prieš mūsų akis guli didelis uždavinys. Jo rėmuose telpa mūsų tautos didžiosios tragedijos likimas. Mūsų sąžinei yra pavesta tos tragedijos dydį ir kančią parodyti pasauliopolitikams, kad jų pagalba ir mūsų pastangomis būtų surastas laimingas sprendimas ir jo turinyje būtų aukso raidėm įrašyta: "Po ilgų kančių, laisvė Lietuvon sugrįžo". Tai didysis mūsų idealas, kurio siekimui turi būti jaunųjų neolituos nukreiptos širdys ir protai. Jauni žmonės visados sugebėjo savo darbais paliudyti ir įgyvendinti tautos didžiuosius siekimus gyvenimo tikrovėje, nes jaunystei nėra gyvenime kliūčių, kurios būtų nenugalimos. Tat šiandien besikeliant į laisvės ir didžios kūrybos žygius, reikia, kad mūsų širdyse būtų amžiam deganti liepsna įrašyta: "Ir šviesa ir tiesa mūsų žingsnius telydi".

HELP WANTED MALE

WANTED IMMEDIATELY
1ST CLASS SKILLED
MOLD MAKERS

For Plastic Molds & Die Cast. Steady day work, & fringe benefits.
K-R MOLD INC.

17331 Dean, Detroit, Mich.
(313) 368-1665

(22-28)

Skaitykite ir platinkite
DIRVĄ

VYT. ALANTAS

IPOLITO ARBUTO didysis laimėjimas

(5)

Pats esi turtingas, vaikai ište-kinti, laiko turi marias, galėtum daug plačiau pasidarbuoti Lietuvos ir lietuvių labui.

-- Atrodo kad pats persiesi į vadovus išplukdyti mane į plačiuosius vandenius. Įdomu kaip tai padarysi? -- Buiša šypsodamasis pakėlė stikliuką ir pavilgė savo plonas lūpas likeriu.

-- Atspėjai, o kaip aš tai padarysiu, tai jau mano reikalas, -- Arbutas atsilosė ir pusiaumirka žiūrėjo į svečią: jis rengėsi lemiama suoliui, bet kol kas dar nusprendė lūkerėti ir geriau paruošti dirvą. Jis dar arčiau pasiviro į Buišą ir sten-gėsi kalbėti kaip galint bičiuliščiau ir intymiau: -- Nesupyk ir nepagalvok, kad kišu nosį ne į savo košę: anaipol, aš tik siūlau pačiam sanglaudžiai su manimi darbuotis Lietuvos ir lietuvių naudai. Lig šiol mes buvome atitolę, gal ir šnairavomės vienas į kitą, bet kam ir kokia iš to nauda? Nie-kam, o tik nukenčia viešas reikalas. Pats metas tą neaiškią padėti baigti ir paduoti vienas kitam ranką. Aš sakau ir vis kartuju, kad darbo dirvonai platūs, o darbininkų mažai. Taigi, nesupyk, jei pasakysiu, kad pats per mažai atiduodi visuomenės labui savo patyrimo, sugebėjimų ir energijos: turėtum veikliau įsijungti į tą, sakyčiau, šventą dar-

bą. Kaip visuomenininkui pačiam trūksta tik vieno dalyko, būtent, populiarumo. Populiarumas visuomeniniame darbe taip pat reikalingas, kaip krapai raugintiems agurkams...

Arbutas vėl atsilosė ir pusiaumirka žiūrėjo į savo pašnekovą stengdamasis suvokti kokių išpūdį bus jam padarę jo žodžiai. Jis bijojo, kad Buiša neišsiesių į pašaipiai neatsakytų: neikišk vambros ne į savo dubenį! Tačiau svečias tylėjo išsiūrėjęs į savo stikliuką ir, regėjosi, galvojo ką jis pasakė. Paakintas to tylėjimo Arbutas nusprendė patavaruoti Buišos akyse garbės vėliavėlę.

-- Žiūrėk, Petrai, -- jis vėl linktelėjo Buišos link, -- ar pačiam nebūtų malonu, jei, sakysime, laikraščiai imtų apie patį rašyti ir dėti nuotraukas, radijo valandėlių pranešėjai imtų linkniuoti paties vardą, kad per susirinkimus imtų patį kviesti prie garbės stalo? Sakau, tokiu darbu patį turi visus duomenis, tik trūksta populiarumo.

-- Ko tu čia mane erzini kaip alkanam jaučiui kaišiodamas prie šnervių kvepiančio šieno kuokėtelę? Jei turi ką konkretaus kišenėje, trauk lauk, -- Buiša pasakė irzliai gal kiek per garsiai pastatydamas savo taurelę ant staliuko. Arbutas krūptelėjo, kad likeris neišsiliėtų ir nesugadintų staliuko politūros. Kad Buiša nesusigalvotų vėl jo taip pagąsdinti, jis kalbėjo toliau greit ir dalykiškai:

-- Andai Lauro bare pats prasitarėi mane priklausančios keliolikos organizacijų vadovyboms. Tarp mūsų kalbant, aš ir pats nežinau keliolikai organizacijų priklausau ir kartais pagalvoju, kad jų turiu per daug. Iš daugelio organizacijų vadovybių aš noriu pasitraukti ir... savo vietas užleisti pačiam. -- Arbutas jautė taip, lyg būtų iššovęs iš sunkiosio patrankos ir vėl atsilosėjęs pusiaumirka žiūrė-

jo kokių išpūdį bus padarę jo žodžiai Buišai. Jei jis tikėjosi jį pritrenksiąs, tai labai apsiriko. Gal jo pasiūlymas svečią ir sujaudino, bet jis to neparodė ir sėdėjo kaip sėdėjęs nejudrus ir išsiūrėjęs į savo sukryžiuotas ant kelių rankas.

-- Moka valdytis džiuliusius, -- pagalvojo Arbutas ir balsiai pridūrė: -- Aš pačiam garantuoju, kad metų bėgyje pats sėdėsi mažiausiai keleto valdybų pirmininkų kėdėse.

-- Aš turiu būti išrinktas...

-- Nekalbėk, būsi išrinktas, sakau: turiu patyrimo ir žinau, kaip tai padaryti, bet, žinoma, jei mes susitarsime...

-- Ko nori už tai? -- paklausė Buiša šturkėto-kai.

-- Nedaug, labai nedaug, tik dviejų kėdžių: Užnemuniečių Klubo pirmininko ir Nemuno Aido redak-toriaus.

-- Kiek tu man duodi kėdžių už tai?

-- Mažiausiai septynias, o gal ir visą dešimtį. -- Klubo pirmininko kėdę galiu užleisti, Nemuno Aido -- ne! -- pamastęs atsakė Buiša.

-- Norėk tą sūsną išvesti į žmones, o jis dar spardosi! Pastipal! -- Arbutas niršo sau vienas pa-žiūrėdamas į Buišos liesų veidą suplačiomis paven-denijusiomis akių padribomis, kurios nuo išgerto skačo ir likerio truputį paraudonijo ir apmesdamas akimis visą jo smulkį povyzą balsiai pasakė: -- Klausyk, Petrai, aš tau užleisiu dešimt valdybų.

-- Gali man užleisti visas savo valdybas, bet laikraščio negausi, -- Buiša atsakė kietai.

-- Titnagas! -- vos nepasakė balsiai Arbutas, bet laiku susilaikė.

(Bus daugiau)

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

DAR GALIMA ĮTEIKTI AUKĄ

Negalėję savo aukos Lietuvos laisvinimo reikalams atiduoti Vasario 16 minėjimo metu, prašomi pasiūti Clevelando ALT'o skyriaus nariams P. Razgačiui, 1276 Eastwood Ave., Cleveland, Ohio 44124 arba A. Pautieniui, 2733 East Overlook Rd., Cleveland, Ohio 44106.

ALT Clevelando Skyriaus Valdyba

KANKLĖS SKAMBA AMERIKIEČIŲ BAZNYČIOJE

Esam girdėję apie skambinimą gitaromis bažnyčioje vietoje vargonų muzikos. Patyrė ir naujesnio: St. Louis katalikų bažnyčioje, 2475 Taylor Road, greta gitarų skambina ir lietuviškom kanklėm, Onos Mikulskienės išmokyta Vysk. Valančiaus liuanistinės mokyklos mokinė Daleen Walsh, 13 metų amžiaus mergaitė.

Daleen būtų visai kita tautė, nes jos tėvas airių kilmės, bet jos motina yra Clevelande gimusi, Albina Macijauskaitė, kuri iš savo motinos išlaikė meilę savo tėvų kilmės ir kalbai, leidžia savo vaikus, jau antros kartos, Amerikoje į lietuvišką mokyklą.

Daleen, savo keliu pamėgo kanklės, kai prieš keletą metų p. Mikulskienė pradėjo mokytį šv. Jurgio parapijos jaunimą kankliuoti. Gerokai jau pralavinta, Daleen kankliavo grupėje Vasario 16-tos minėjimo programos dalyje, p. Mikulskienei diriguojant.

Walsh šeimai gyvenant arti St. Louis bažnyčios, bažnyčios vadovybė patyrusi apie jų dukters skambinimą visai kitokiu instrumentu negu yra matę, pakvietė Daleen kankliuoti bažnyčioje pamaldų metu. Sekmadieniais ten 10:30 val. būna dvejų mišios — suaugusiems, ir koplyčioje jaunimui; kitos pamaldos būna 11:45 val. Jaunimo pamaldose 10 mergaičių skambina gitaromis ir pakaitomis Daleen — kanklėmis.

Kanklėmis akompanuojant, komunijos metu solistė gieda p. A. Mikulskio kanklėmis pritaikintą anglišką giesmę, ir Daleen dar skambina solo p. Mikulskienės išmokitą "Oi pūtė, pū-

LSS Vyr. Skautininkė L. Milukienė, Clevelande lankydama Neringos skautių tuntą, ta pačia proga susitiko ir su Akademikų Skautių Draugovės Centro Valdybos narėmis pasitarti bendros veiklos planais. Nuotraukoje Vyr. Skautininkė tarp ASD Centro Valdybos narių. Iš kairės: Irena Navickaitė, Ramunė Kubildaitė, v.s. Lilė Milukienė, Regina Nasvytienė, Stefa Gedgaudienė ir Nelė Mockuvienė.

tė...". Ta kanklių melodija bažnyčiai tinka.

Albina turi vyresnę seserį, Birutę Dauperienę, taip pat anksčiau vežiojusią savo vaikus į Vysk. Valančiaus liuanistinę mokyklą. Abi jos yra valdiškose mokyklose mokytojos. (Jų brolis, irgi lietuviškai išauklėtas, architektas Alfonsas gyvena Kalifornijoje). Visi trys jie kai augo, buvo Onos Karpinės vadovaujamo Jaunosios Birutės choro nariais, mokiniais, šokėjais. Jų tėvai atvyko iš Lietuvos 1925 metais. Jų motinos padėtos pastangos išauklėti vaikus lietuviškoje dvasioje parodo, kad tas galima net iki trečios gentkartės.

Abi, Albina ir Birutė, darbuojasi ankstyvesnių lietuvių įsteigtame Lietuvių Moterų Klube. Jų motina, dabar D. Štaupienė, gyvena Floridoje. (Ks)

• Dirvoje Nr. 23 8 psl. po tilpusią kongresmano Lukens nuotrauką su Lietuvių Konservatorių Klubo narėmis, esame prašomi pataisyti, kad tik J. Benešienė ir B. Smetonienė yra klubo narės, tuo tarpu A. Razgaitienė buvo viešnia.

• Ona Žemaitienė susirgo ir paguldyta į Huron Rd. ligoninę, kambarys 281.

• Kujawiaki, jaunų lenkų kilmės studentų teatralinė grupė iš Cambridge, Pa., vadovaujama Jan Sejda, Clevelando Music Hall, sekmadienį, balandžio 5 d., 3 v. p. p. duos vienintelį koncertą.

Bilietai gaunami Cleveland Opera Association, 2816 Euclid Ave., Burrows 419 Euclid Ave., ar skambinant į Higbee's 576-3774.

• Prieš atnaujinami savo namų ar automobilių draudimus, palyginkite savo mokestį paskambindami V. Giedraičiui tel. 944-6835.

Daleen Walsh

ŠOKTINIO, šv. Kazimiero lit. mokyklos tautinių šokių grupės, šokėjos, spalvotoje televizijos programoje. Iš kairės: Audra Petrulytė, Ingrida Šamatauskaitė, Rita Balytė, Aldona Kavakliūnaitė, Marytė Ežerskytė, Loreta Nykštėnaitė, palydimos akordeonisto Šarūno Stempužio. J. Vyšnio nuotrauka

ŠOKTINIS TELEVIZIOJE

Clevelando ir jo apylinkių lietuviai, patyrę, kad šv. Kazimiero liet. mokyklos tautinių šokių grupė ŠOKTINIS, vadovaujamas Jolitos Kavaliūnaitės ir Mindaugo Leknicko, pasirodys spalvotosios televizijos programoje, laukė sekmadienio pirmos valandos. Ir čia, atsisukę penktąjį kanalą, netrukus pamatė grakščiąją mokyklos šokėjų Mikitię, palydimą grupės akordeonisto Šarūno

Stempužio.

Šokiui pasibaigus įvyko trumpas, bet simpatingas programos pranešėjo Paul Wilcox pasikalbėjimas su vadovais Jolita Kavaliūnaitė ir Mindaugu Leknicku. Po kelių kitų programos numerių ir vėl ŠOKTINIS: spalvingi tautinių rūbų raštai, įvairios Aštuonnyčio formos ir pabaigoje pranešėjo žodžiai: "Aren't they great!" mielai nuteikė žiūrovą, kuris mūsų šokėjus palydėjo su dėkingumo jausmais. (mv)

SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

MOKA AUKŠTAS PALŪKANAS UŽ PADĖTUS INDĖLIUS.

Už paprastus indėlius moka 5%
Už įvairius taupymo sertifikatus moka nuo 5¼ iki 7½%

Visiems indėliams valdžios apdrauda pakelta iki \$20,000.00.

Teiraukitės bet kuriame SUPERIOR SAVINGS skyriuje dėl taupymo sąlygų ir Jums bus paaiškinta, kokį taupymo būdą pasirinkti, kad gavus didžiausias palūkanas.

SUPERIOR SAVINGS skyriai:

798 EAST 185th STREET
Telephone 481-8552

6712 SUPERIOR AVENUE
Telephone 431-2497

13515 EUCLID AVENUE
At Superior — (Near Rapid)
Telephone 681-8100

MIRĖ ANTANAS KASPERAVIČIUS

Kovo 15 d. staiga mirė Antanas Kasperavičius, kuris išėjęs pensijon paskutiniiais metais daug talkino šv. Jurgio lietuvių parapijos bažnyčiai, prižiūrėdamas šildymą, švarą ir tvarką.

Velionis buvo kilimo iš Suvalkijos ir sovietams okupavus Lietuvą pasitraukęs su šeima į užsienį. Išsikūręs Clevelande ir sunkiai dirbdamas Republic Steel bendrovės liejykloje, ne tik išmokslino savo vaikus, šelpė sunitiniais savo gimines ir pažįstamus Lietuvoje.

Velionis paliko žmoną Antaniną, dukras Vidą Talat-Kelpšienę ir Liviją ir sūnus Juozą, kun. Romaną ir Virgilijų.

• SLA kuopų rengtas priėmimas Centro Sekretoriui sekmadienį, balandžio 5 d. Lietuvių salėje neįvyks. Svečias negali tą dieną į Clevelandą atvažiuoti.

Komitetas

• Clevelando Arenoje ši ketvirtadienį, balandžio 2 d., 8 v. v. įvyks imtynės (wrestling) tarp The Outlaws ir Johnny Powers — Great Igor, profesionalų čempionų.

Bilietai nuo 4 iki 2 dol. gaunami Arenoj ir pas Richman's, 736 Euclid Ave.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

KVIEČIAME Į TALKĄ!

Lietuvių Enciklopedijos leidykla išleidusi eilę vertingų ir kaizin ar bepakartojamų leidinių, iš naujo sutelkė jėgas prie ENCYCLOPEDIA LITUANICA, kurios bus 6 tomai. I-sis tomas yra jau išleistas. Maloniai kviečiame į talką ją užsiprenumeruojant.

Clevelande prenumeratas priima: Juozas Stempužis, p. Balio Gaidžiūno krautuvėje ir Dirvos administracijoje.

Iš anksčiau išleistų leidinių dar turime:

1. Lietuvių Enciklopedija — 36 tomai
2. Vinco Krėvės Raštai — 6 tomai
3. Mūsų Lietuvą — 4 tomai.

Tai yra vertingos dovanos bet kuria proga. Jų kainos yra žemos, leidžiant dabar kaštuotų beveik dvigubai. Nedelsiant užsisakykite, nes atsargos yra nedidelės.

Adresas: Juozas Kapočius, 361 W. Broadway, P. O. Box 95, So. Boston, Mass. 02127, USA. Tel.: Leidyklos — (617) 268-7730, namų (617) 282-2759.

WANTED AT ONCE JOURNEYMEN or 1ST CLASS SKILLED TOOL & DIE MAKERS Experienced in form tool & Machinery rebuilding ability AUTOMATIC SCREW MACHINE SET UP and operators and trainees. For Acme & Cone Automatics. Excellent fringe benefits, hourly rate. Steady employment. Full or part time. Southeast location BARMATIC PRODUCTS CO. 13605 Union Ave. CLEVELAND, O. (21-27)

DETROIT

LIETUVIŲ DIENA TARPTAUTINIAME INSTITUTE

Dirvoj trumpai paminėjau, kad Detroito Lietuvių Diena Tarptautiniame Institute įvyks balandžio 12 d. ir jos pasisekimu rūpinasi Stefa Kaunelienė.

Papildomai pranešu, kad Tarptautinis Institutas yra 111 East Kirby St. ir Lietuvių Diena ten bus praves-ta balandžio 12 d. nuo 2-4 val. Tos dienos pasisekimu ne vien tik S. Kaunelienė rūpinasi, bet platus komitetas iš šių asmenų: Jurgis Baublys, Rožė Bilaitienė, Stasė Hotrienė, Stefanija Kaunelienė, Mirga Michals, Lydija Mingėlienė, Antanas Musteikis, Vladas Pauža, Vincas Tamošiūnas, Audronė Vaitiekaitytė, Algirdas Vaitiekaitis ir Nijolė Mikšytė-Wards. Numatyta plati ir įdomi programa: Dainos, tautiniai šokiai, muzika, skaidrės iš Lietuvos, gintaro dirbinių paroda, tautinių rūbų demonstravimas ir vaišės.

Dalyvaukime patys, atsiveskime draugus, pažįstamus ir kaimynus. Mergaitės ir moterys tegu ateina pasipuošusios tautiniais rūbais. Mokačios kepti tortus, tešlainius, plokštinius ir kitokius kepsnius nepagalėkite savo darbo paskaubinkite bet kuriam komiteto nariui ir praneškite kuo sutinkate prisidėti. Visi norintieji dalyvauti "Grandinėlių" koncerte Rosary mokykloje suspės dar nuvažiuoti po programos Institute.

NAUJA RADIO KLUBO VALDYBA

Amerikos Lietuvių Radio Klubas "Lietuvių Balsas" savo metiniame susirinkime kovo 15 d. išrinko naują valdybą šių asmenų: pirm. Vacys Urbonas, vicepirm. Kazys Gogelis ir Jonas Urbonas, sekretorius Juozas Leščinskas, finansų sekr. Antanas Janušis, išdėninkas Jurgis Rekašius, teisinis patarėjas adv. Kęstutis Ambrosė. Direktoriai: Vincas Kankalis, Stasys Račiukaitis, Juozas Janekas. Tvarkdarys Stepas Dryža. Nariai: Stasys Garliauskas, Rimas Korsakas, Juozas Murinas, Feliksas Blauzdys, Jadvyga Maršalkovičienė, Antanas Šiurkus, Rožė Ražauskienė, Agota Brazaitienė, Lidija Mingėlienė ir Vacys Kriaučiūnas. Revizijos komisija sudaro: Kazys Ražauskas, Jonas Maršalkovičius ir Petras Marčiukaitis. Tai bus skaitlingiausia valdyba ir savo valdybos narių skaičiumi viršijanti visas kitas Detroito lietuvių organizacijų valdybas.

• Vincas Tamošiūnas, Stasio Butkaus šaulių kuopos pirmininkas ir keletos organizacijų valdybos narys, šiomis dienomis išėjo į pensiją. Dirbo Forde. Dabar žadės dar daugiau įsijungti į visuomeninį darbą.

• Elžbieta Paurazienė, visuomenės veikėja ir keletos organizacijų valdybos narė, yra susirgusi ir gydoma Fordo ligoninėje.

A. Grinius

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai. 35 metalų simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Naujosios Vilties žurnalo organizatoriai T. Blinstrubas, dr. J. Balys ir dr. L. Kriaučeliūnas pasitarimo metu Chicagoje. Žurnalo redaguos redakcinė kolegija, kurią sudaro dr. Jonas Balys, Antanas Diržys ir Aleksas Laikūnas. Leidėjų tarybą sudaro: pirm. dr. L. Kriaučeliūnas, T. Blinstrubas, administratorius Br. Kasakaitis, inž. V. Mažeika ir A. Modestavičius. Redakcijos adresas: 1105 Chiswell Lane, Silver Spring, Md. 20901.

ALT S-GOS OMAHOS SKYRIUS VILTIES ŠIMTININKAS

ALT S-gos Omahos Skyriaus Valdyba kovo 8 d. susaukė p.p. Agurkų bute skyriaus narių visuotiną susirinkimą. Skyriaus pirmininkas V. Šarka trumpame pranešime peržvelgė praėjusių metų skyriaus veiklą, o kontrolės k-jos pirm. St. Petrulis perskaitė revizijos aktą. Po to, sekė diskusijos.

Priešus prie valdomųjų organų rinkimo, vienbalsiai nutarta ir skyriaus valdybą ir kontrolės k-ją palikti tą pačią. Tik vietoj kontrolės k-jos nario V. Sederavičiaus, išsikėlusio iš Omahos, darinktas jo vieton R. Drukteinis.

Svarstant įvairius klausimus nutarta iš kuklių skyriaus išteklių skirti \$15.00 Vilties Draugijai ir

tuo būdu pakelti skyriaus įnašą iki \$100.00.

Po susirinkimo sekė vaitės, kurias suruošė šeimininkai Janė ir Juozas Agurkai. (jp)

• **Lietuvių Studentų Sąjungos** naujai išrinktą valdybą sudaro: Vytenis Gatautis, Teresė Idzelytė, Antanas Kalvaitis, Giedrius Lazdinis, Teresė Neimanaitė, Ramunė Širvaitytė ir Algis Rimas.

• **Lietuvių Fondo** vadovybė praeitą savaitę įteikė Chicago's Universitetui 5000 dol. čekį lituanistikos katedros pradžiai finansuoti.

Įteikimo iškilmėse taip pat dalyvavo gen. konsulas dr. P. Daužvardis ir spaudos atstovas. Lituanistikos katedrai vadovauti numatomas prof. P. Jonikas.

PLB SPAUDOS KONFERENCIJA TORONTE

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdybos posėdis įvykęs Toronte Prisikėlimo parapijos patalpose kovo 15 d., buvo baigtas spaudos konferencija, kurioje dalyvavo Pasaulio ir Kanados Lietuvių Bendruomenės Valdybų pirmininkai ir atskirų sričių vadovai, o spaudą atstovavo: Tėviškės žiburius — redaktorius dr. P. Gaida, Nepriklausomą Lietuvą — L. Adomavičius, dienraštį Draugą — P. Alšėnas ir Dirvą — P. Bastys. Konferencijai pirmininkavo PLB Valdybos vykdomasis vicepirmininkas dr. A. Butkus.

Pirmininkas St. Barzdukas pasidžiaugęs PLB Valdybos narių reikiamu dėmesiu bei atsidėjimu bendruomeniniam gyvenimui ir darbui, nurodė ir rūpimus klausimus, kurie čia pat neseniai posėdyje buvo keliami ir aptariami. Apie PLB švietimo Tarybos ateities planus referavo A. Rinkūnas, pasitarimai su Altos Valdyba — dr. H. Brazaitis, PLB konstitucijos keitimo bei papildymo reikalu — dr. A. Butkus. Valdyba kėlė ir svarstė Pietų Amerikos kongreso, Lietuvių Mokslo Draugijos steigimo, spaudos bei radijo darbuotojų suvažiavimo, koordinacinio Rusijos pavergtų Europos tautų centro ir kitus klausimus. Pirmininkas St. Barzdukas toliau tęsdamas savo pranešimą paminėjo, kad vakarykščioji, kovo 14-jį, diena buvo skirta susitikimui su Kanados lietuvių jaunimu. Tuose pokalbiuose dalyvavo PLB Valdybos vicepirmininkas dr. A. Butkus ir jaunimo reikalams vicepirmininkas M. Lenkauskienė. Iš Chicago buvo atvykę ir dalyvavo jaunimo atstovai p. Kubiliūtė ir p. Zumbakis. Iš Toronto dalyvavo virš 30. Pagrindinė pokalbių tema buvo 2-jo laisvojo pasaulio lietuvių jaunimo kongreso organizavimo reikalai. Torontiečiai pageidavo, kad kongresas būtų ruošiamas Chicagoje ir suderintas su tautinių šokių švente. Programos reikalui pasisakė, kad jina nebūtų perkrauta ir kad jaunimas turėtų daugiau kultūrinių subvimų. Sugestijuota kongresą baigti sporto varžybomis Toronte. Tuo reikalu platesnio masto pasitarimai yra numatomi gegužės mėn. Chicagoje ir Clevelande.

Be informacinių jaunimo kongreso reikalų pirmininkas St. Barzdukas trumpai paminėjo bendruomenės formavimosi metmenis ir nurodė, kad šiadien PLB jau yra pagrindinė pasaulyje pasklidusių lietuvių jungtis. Pažymėjęs mūsų vieningą nusistatymą okupantų atžvilgiu ir norą okupacijos nusikratyti, palietė atsirandančias mūsų tarpe spragas. Vasario 16 minėjimuose buvę matyta pavojingas mūsų politikos atitrūkimas nuo kultūros. Buvę matyta ir atitrūkimas net nuo savo tautos. Pav. Dirvoj buvę parašyta apie pamokslą, "visai netinkamą nei tai dienai, nei bažnyčiai". Taip pat buvę matyta partinių ir net asmeninių sąskaitų suvedinėjimų. Esą ir bendruomenę kai kas spalvina tendencingais prasišymais. Kai vienas laikraštis tokias insinuacijas skelbia, o kitas kartojas, tai vis esą gyvenimo plyšiai, kuriuos užtaisyti turėsime savo visuomeniniu subrendimu, atsakomybės pajautimu ir demokratine dvasia. Baigdamas visus kvietė į bendrojo mūsų visų labo talką.

Iždininkas A. Gailiūšis

painformavo apie PLB Valdybos finansinį stovį. Tarp kitų klausimų buvo užsiminta, kad kiek mažoka esanti Kanadoje "Pasaulio Lietuvis" skaitytojų šeima. Svečių priėmimu ir globa rūpinosi KLB Krašto Valdyba. (pb)

METINIS TORONTO LN SUSIRINKIMAS

Lietuvių Namų nariai kovo 22 d. savose patalpose turėjo metinį susirinkimą, kuriame su jų veikla aptarė visą eilę klausimų. Susirinkimui vesti buvo sudarytas prezidiumas, į kurį įėjo pirmininku L. Tamošauskas ir sekretorium p. Kazlauskas. Bendrais veiklos reikalais pranešimą padarė pirmininkas P. Bastys ir finansiniais — V. Petraitis. Su 1969 metų tekmės srove yra nuėję į amžinąjį Baltakys Jonas, Margis Antanas ir Zubrickas Benediktas. Jie buvo pagerbti tyliu susikaupimu.

Revizijos vardu pranešimą darė dr. M. Anyšas, pažymėdamas, kad kasos knyga vedama tvarkingai ir visi įrašai turi pateisinamus dokumentus. Patvirtinus 1969 m. pajamų-išlaidų apyskaitą ir priėmus šių metų sąmatą ėjo rinkimai. Į valdybą išrinkta E. Jurkevičienė, P. Kvedaras, A. Petryla, V. Germanavičius ir p. Grimas. Revizijos komisijon: dr. M. Anyšas, A. Jucys ir p. Kazlauskas. Einaamuose reikaluose buvo keliama knygyno ir Lietuvių Namų ūkio įvairūs smulkūs klausimai. (pv)

NAUJAS ATEITININKŲ FEDERACIJOS TARYBOS PIRMININKAS

Kaip praneša žurnalas Aidai (Nr. 2), Ateitininkų Federacijos tarybos pirminko pareigas, pasitraukus dr. V. S. Vardžiui, perėmė Stasys Barzdukas.

• **Julius Staniškis, Juozas Kašuba ir Voldemaras Šenbergas** sudaro LB Ohio apygardos VI-tosios Tarybos rinkimų komisiją. Komisijos adresas: Julius Staniškis, 18025 Hiller Ave., Cleveland, Ohio 44119.

• **Jaunimo Simpoziumas**, kurį organizuoja JAV LB Centro valdyba, įvyks gegužės 2-3 dienomis, Chicagoje, University of Illinois Circle Campus patalpose. Graži didžiulė auditorija ir kambariai posėdžiams gauti nemokamai. Auditorija įrengta moderniai, su puikia garsiakalbių sistema ir labai tinka šiam uždaviniui.

• **JAV LB Centro valdyba** prašo apygardų ir apylinkių valdybas skubiai pranešti naujai išrinktų valdybų adresus, kad, įvykus pasikeitimams, nesusitrukdytų informacijos persiuntimas.

VAIZGANTO MINEJIMAS

Korp! Neo-Lithuania Vyriausioji Valdyba rengia savo Garbės nario kun. dr. Tumo Vaižganto minėjimą š. m. balandžio mėn. 12 d., 4 val. p. p. McKay mokyklos salėje, 6901 S. Fairfield Avenue, Chicago, Ill. 60629 (Marquette Park).

Pasakaitininkais sutiko būti: prof. Aldona Augustinavičienė, kun. P. Garšva, dr. Ramūnas.

Meninę dalį išpildys jaunimas.

• **S. ir J. Jazbučiai**, iš Miami Beach, 8910 Collins Ave., kur jie turi Motelį gausiai lietuvių lankomą, atsiuntė Dirvai paremti 10 dol.

Už auką nuoširdžiai dėkojame.

LOS ANGELES

DISKUSIJOS POLITINIAMS KLAUSIMAMS

ALTO Centro Valdybos pirmininkas inž. Eug. Bartkus su ponija tarnybos reikalais lankėsi Los Angeles. Ta proga ALT S-gos suruoštame susirinkime padarė losangeliečiams pranešimą ALTO bei kitokiais politiniai reikalais.

Pranešimas įvyko Lietuvių Tautiniuose namuose, dalyvaujant nemažam skaičiui lietuvių. Dalyvių tarpe matėsi generalinis kons. dr. J. Žmuidzinas iš Kanados, atvykęs Vasario 16 proga į Los Angeles ir čia trumpu žodžiu pasveikino susirinkusius. Buvo taip pat atvykęs ir garbės gen. konsul. dr. J. Bielskis.

Po inž. E. Bartkaus išsamaus pranešimo vyko gyvos diskusijos, kuriose dalyvavo dr. P. Pamataitis, inž. J. Motiejūnas, J. Kojelis, L. Balvočius ir kiti. Pašnekesiams bei diskusijoms vadovavo ALT S-gos Los Angeles skyr. pirm. dr. J. Jurkūnas.

FEMALE

OPPORTUNITY FOR RN'S LPN'S

Good starting salary, plus differential for evening & night duties, paid vacations, paid holidays, paid life insurance, paid retirement. Time and a half for holidays worked & overtime. CALL MR. STILGENBAUER LUTHERAN HOME FOR THE AGED 2116 DOVER CENTER RD. WESTLAKE, OHIO 871-0090

(24-27)

HOUSEKEEPING AIDE

Paid vacations, paid holidays, paid life insurance, paid retirement, time and a half for holidays worked & overtime.

CALL MR. STILGENBAUER LUTHERAN HOME FOR THE AGED 2116 DOVER CENTER RD. WESTLAKE, OHIO 871-0090

(24-27)

MALE

1ST CLASS SKILLED DIE MAKERS FOR METAL STAMPING PLANT. STEADY YEAR AROUND WORK. COMPANY PAID FRINGE BENEFITS. DIAL MACHINE & TOOL CO., 10161 CAPITAL OAK PARK, MICH. (24-26)

Saugus ir pelningas sutaupų investavimas į nekilnojamąjį turtą

Jūs gaunate Kalifornijos valstybės įstaigose įregistruotą nuosavybės lakštą, be Jūsų sutikimo ar su Jumis neatsiskaičius niekam neperleidžiamą. Dėl smulkesnių informacijų kreipkitės į mus, lietuvių įkurtą ir vadovaujamą investavimo Bendrovę

RUTA Inc., 3002 Santa Monica Blvd. Santa Monica, Calif. 90404 Tel.: (213) 828-7525

DIE MAKERS TRYOUT BORING MILL PUNCH FINISHERS

58 HOUR WEEK LONG PROGRAM

ACTIVE TOLL & MFG. CO. 11785 FREUD DETROIT, MICH. (313) VA 2-8900

(22-29)

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIKAS & EVANS 6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYŠ MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAŠINOMS VIETA

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO 2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6 CICERO ILLINOIS 1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9 TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

DR. VYTAUTUI ZYMAUTUI

mirus, jo žmoną ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame

Ohio Lietuvių Gydytojų Draugija

A. A.

Motinai ONAI SILIŪNIENEI

mirus Lietuvoje, sūnams ALEKSUI ir BRONIUI SILIŪNAMS bei jų šeimoms, liūdesio valandoje, reiškiamo gilią užuojautą

A.L.T. S-gos Chicago's Skyrius

Kanadoje, Toronte netikėtai mirus buv. ilgamečiui LSB vyriausiam skautininkui

v. s. STEPUI KAIRIUI,

jo žmonai IRENAI, dukteriai ALDONAI ir sūnui ALGIUI ir jų artimiesiems reiškiau širdingą užuojautą

V. s. Vincas Kizlaitis